

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Yeni il əfvinə
sayılı
günlər
qaldı
yazısı səh.3-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 21 dekabr 2016-cı il Çərşənbə № 284 (6605) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Türkiyəyə qarşı hibrid savaş: tətbiqi çəkin barmaq görünür, amma...

Daha qorxunc
situasiya hələ
irəlində olduğundan
narahatlıq üçün
əsaslar var

yazısı səh.10-da

İki səfirin mühafizəçisi olmuş şəxs danışdı - səfirələr necə qorunur?

yazısı səh.9-da

"Binəqədi yanğıni" məhkəməsində suçlulara 54 il cəza

yazısı səh.13-də

Bakıdan rəsmi Tehrana sərt etirazlar

yazısı səh.8-də

Terrorun ayaq səsləri-ölkəmiz üçün də təhlükə var...mı

yazısı səh.12-də

Milli Şura Rüstəm İbrahimbəyovu özünə yük hesab edir

yazısı səh.6-da

Dövlət adamlarını öldürən qatillər necə hazırlanır - Həmid Herisçi

yazısı səh.7-də

Rusiya nəşri 58 nəfəri öldürən arağın izini Azərbaycanda axtarır

yazısı səh.13-də

Valyuta bazarı üçün növbəti şok -dollar 1.92 oldu

yazısı səh.15-də

Prokuror İlhamə Quliyevanın köməkçisinə ağır cəza istədi

yazısı səh.13-də

Cahangir Hacıyev xilas olmağa çalışır

yazısı səh.3-də

Cinayətkarlığı azaltmağın yolu...ölüm cəzası

yazısı səh.12-də

Müsəlman birliyinə arxadan zərbə - Tehrandan "İrəvan gedisi"

RUHANİNİN ERMƏNİSTANA KRİTİK SƏFƏRİ - QALMAQALI ZİYARƏT BAŞLAYIR

Bu gün İran prezidenti işğalçı ölkəyə ilk dəfə rəsmi ziyarətə yollanır; Ruhani İrəvana hansı mesajları aparır, saxta soyqırım abidəsini ziyarət edəcəkmi - üç paytaxtda qulaqlar səsdə; İran lideri namaz əhli olaraq "günahı"ni yalnız bir halda yuya bilər, əgər...

musavat.com
Toğrul İsmayıl

yazısı səh.9-da

Səfirin qətlində müdhiş sirlər - izlər hara aparır?

Rusiya-Türkiyə münasibətlərinə açılan atəşin pərdəarxası; Tramp "islamçı terrorçular" dedi, türklər FETÖ, ruslar isə "qisas şəraf məsələsidir" deyirlər; ekspert: "Bu, şəxsi qisas aktı da ola bilər" yazısı səh.5-də

Abid Şərifov:
**"Az qalır
adamin ürəyi
partlasın"**

yazısı səh.12-də

Sərdar Cəlalov: :
**"Azərbaycan
müxalifətinin rus
düşmənciliyi
yoxdur"**

yazısı səh.10-da

Toğrul İsmayıl:
**"22 yaşlı gəncin
təkbaşına belə
qərar verməsi
mümkün deyil"**

yazısı səh.4-də

Səfir Türkiyə ilə son dəfə vidalaşdı

Dekabrın 19-da Ankara Müasir Sənət Mərkəzində silahlı hücum nəticəsində qətlə yetirilən Rusiyanın Türkiyədəki səfiri Andrey Karlovun cənəzi dekabrın 20-də Esenboğa hava limanından Moskvağa göndərilib.

"Qafqazinfo"nun "Milliyet"ə istinadən verdiyi məlumata görə, mərasimdə Türkiyə hökumətinin vəzifəli şəxsləri, eləcə də diplomatın xanımı Marina Karlova da iştirak edib.

Moskvada üçlü görüş baş tutdu

Rusiyanın paytaxtı Moskvada xarici işlər nazirləri Sergey Lavrov (Rusiya), Mövlud Çavuşoğlu (Türkiyə) və Cavad Zərif (İran) arasında üçtərəfli sammit keçirilib. Modern.az xarici KİV-ə istinadən xəbər verir ki, üç nazir görüşdən sonra birgə mətbuat konfransı keçirib.

"Reuters"ın bildirdiyinə görə, İran xarici işlər naziri Cavad Zərif Suriya böhranında üç ölkənin birgə çalışacağı mesajını verib. Cavad Zərif Suriyada yalnız hərbi deyil, siyasi bir çözümlü olduğunu da ifadə edib. Türkiyə, Rusiya və İranın Suriyada siyasi bir həll tapmaq üçün yeni bir proses başladığını deyən Zərif Suriyada atəşkəs razılaşmasına ümid etdiyini də bildirib.

Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrov Türkiyə, Rusiya və İranın Suriyadakı böhrana çarə tapmaq üçün birgə bəyanat qəbul etdiyini söyləyib. Lavrov Türkiyə və İranın sülh bəyannaməni dəstəklədiyini bildirib.

Mövlud Çavuşoğlu da Suriyada daimi atəşkəs üçün çalışmaları vurğulayıb.

Yol qırğını-268 Bakı sakini həlak olub

Bu ilin əvvəlindən indiyədək Bakıda yol-nəqliyyat hadisələri zamanı 268 nəfər ölüb, 805 nəfər xəsarət alıb. Bu barədə Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin (BŞBPI) Dövlət Yol Polisi İdarəsinin (DYPI) İctimai Əlaqələr Bölməsinin rəisi, polis polkovniki Vaqif Əsədov məlumat verib.

O bildirib ki, yanvar ayının 1-dən bu günə kimi 956 yol-nəqliyyat hadisəsi qeydə alınıb. Bunlardan 331-i piyada vurulması ilə nəticələnib. Piyada vurulması ilə nəticələnən qəza zamanı 89 nəfər ölüb, 158 nəfər xəsarət alıb.

Sürücünün sükan arxasında idarəetməni itirməsi nəticəsində isə 625 yol qəzası qeydə alınıb. Nəticədə 179 nəfər ölüb, 647 nəfər müxtəlif bədən xəsarətləri alıb.

İndiyə kimi Bakıda sürücülər barəsində 967426 inzibati protokol tərtib edilib.

"Nardaran işi" nə görə tutulardan biri azadlığa buraxılıb

Ötən il noyabrın 26-da Nardaranda baş verən hadisələrdən sonra həbs edilən şəxslərdən Əbülfəz Bünyadov azadlığa buraxılıb. Bu barədə APA-ya vəkil Yalçın İmanov məlumat verib. Onun sözlərinə görə, Nəsimi Rayon Məhkəməsinin Ə. Bünyadovun azadlığa buraxılması ilə bağlı istintaq orqanının təqdimatına baxılıb. Məhkəmə təqdimatı təmin edərək, onu azadlığa buraxıb.

Qeyd edək ki, Ə. Bünyadov hadisələr zamanı bir neçə güllə yarası alıb və iflic olub, indiyə kimi Penitensiar Xidmətin Müalicə Müəssisəsində müalicə olunurdu. Hadisələr zamanı ölənlər arasında ikisi onun əmisi oğludur. Onun bir əmisi və əmisi oğlu isə həbsdədir.

Hazırda Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin "Müsləman Birliyi" hərəkatının həbsdə olan sədri Taleh Bağirov, AXCP sədri Fuad Qəhrəmanlı və digərlərinin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi keçirilir.

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- **İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:**
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;

- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;

- Tirajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;

Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan

"Yeni Müsavat" - 0.60 AZN

və bundan əlavə 2500 adda yerli

və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

Prezident kanslere başsağlığı göndərdi

Prezident İlham Əliyev Almaniya kansleri Angela Merkele başsağlığı verib. APA-nın məlumatına görə, dövlət başçısının məktubunda deyilir:

"Hörmətli xanım Federal Kansler, Berlində törədilmiş qanlı terror aktı nəticəsində həlak olanlar və yaralananlar barədə xəbər bizi olduqca sarsıtdı. Biz bu dəhşətli hadisədən son dərəcə hiddətlənir, dinc insanlara qarşı yönəlmiş bu qəddarlıq əməlini qətiyyətlə pisləyir, terrorizmə qarşı mübarizədə birgə səylər göstərilməsini vacib hesab edirik. Baş vermiş faciə ilə əlaqədar Sizə, həlak olanların ailələrinə və yaxınlarına, bütün Almaniya xalqına öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından dərin hüznə başsağlığı verir, yaralananlara və xəsarət alanlara şəfa diləyirəm".

Rusiyanın Azərbaycandakı səfirliyi gücləndirilmiş şəkildə mühafizə olunur

"Hamımız hələ də şokdayıq. Rusiya və sovet diplomatıyası tarixində bu, həddindən artıq qeyri-adi hadisədir".

Bunu Rusiyanın Azərbaycandakı səfiri Vladimir Doroxin dünən Ankarada Rusiyanın Türkiyədəki səfiri Andrey Karlovun qətlə yetirilməsini şərh edərkən deyib. ("Report").

Səfirin sözlərinə görə, məlum hadisədən sonra təhlükəsizlik tədbirləri gücləndirilib, Rusiyanın Azərbaycandakı səfirliyi gücləndirilmiş şəkildə mühafizə olunur.

Xatırladaq ki, Rusiyanın Ankaradakı səfirinə silahlı hücumdan sonra Rusiya Prezidenti Vladimir Putin ölkə xaricindəki diplomatik missiyalarda təhlükəsizliyin gücləndirilməsinə dair göstəriş verib.

"8 minə partiya saxlamaq olar?"

Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının (MDHP) sədri, Milli Məclisin deputatı Fərəc Quliyev parlament partiyalarına ayrılan vəsaitin artırılmamasının normal fəaliyyətə imkan verməyəcəyini deyib.

Fərəc Quliyev 2017-ci ildə maliyyə azlığı səbəbindən rəhbərlik etdiyi MDHP-nin fəaliyyətində tənəzzül olacağını, yerli təşkilatlarla işləmək imkanlarının məhdudlaşacağını bildirib: "2017-ci büdcə ili üçün seçkilər nəticəsində Milli Məclisdə yer tutan siyasi partiyalara ayrılan vəsaitin həcmində hər hansı bir dəyişiklik yoxdur. Ölkədə qiymətlər bahalaşsa da, partiyalara ayrılan vəsaitlər əvvəlki kimi qalıb: nə artırılmayıb, nə də azalma baş verməyib. Əvvəlki illərdə də bu məsələ ilə bağlı parlamentdə fikir mübadiləsi aparılmışdıq. Bildirmişdik ki, bütün hallarda parlamentdə təmsil olunan partiyalara ayrılan vəsaitlər çox azdır. Partiyamıza bu yolla dövlət büdcəsindən ayda cəmi 8 min manat həcmində vəsait düşür. Bu da aylıq olaraq bütün partiya xərclərinə təbii ki, bəs etmz. Sadəcə olaraq, mərkəzi qərargahın saxlanılmasına xərclənir. Seçkilər, tədbirlər və digər məsələlərə isə bu vəsait yetmir." (Yenicag.az).

F.Quliyev deyib ki, indiki məqamda büdcə müzakirələri zamanı bu məsələni qaldırmayıblar: "Onu nəzərə aldıq ki, ölkədə çətinliklər var, müəyyən ixtisarlər gedir və bu məsələdə də, necə deyirlər, "kəmərləri bir qədər sıxmaq" lazımdır. Düzdür, indiki halda partiyalara ayrılan vəsaitlərin artırılmaması bizə daha pis təsir edəcək. Maliyyə azlığı səbəbindən partiyanın ümumi fəaliyyətində gələn il tənəzzül olacaq, yerli təşkilatlarla işləmək imkanlarımız bir qədər də məhdudlaşacaq. Sixintilərimiz əvvəl də vardı, amma indi vəziyyətimiz daha da çətinləşəcək".

"Bir milyard avro dəyərində kompleks tikiləcək" - nazir

Sumqayıtda investisiya dəyəri 1 milyard avrodan çox olan metallurgiya kompleksi tikiləcək. Bu barədə iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev "Metallurgiya sənayesinin inkişafı: Yeni çağırışlar və hədəflər" mövzusunda keçirilən tədbirdə deyib.

O bildirib ki, tikinti işləri 3 ilə yekunlaşacaq. Tikinti zamanı 4 minə yaxın, tikintidən sonra isə 1200 nəfər işlə təmin olunacaq. Ş.Mustafayev qeyd edib ki, yeni tikiləcək kompleksdə istehsal olunan məhsulların yarımından çoxu ixracönlü olacaq. Bu məhsullar Azərbaycandakı tələbatı tam ödəyəcək. Həmçinin Sumqayıtda yerləşən peşə tədris məktəbi yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanmasında bu işə cəlb olunacaq.

Maşallah Əhmədov xəstəxanaya düşdü, hökm sonraya qaldı

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin dəfələrlə qərarlaşdırılan keçmiş futbolçu Maşallah Əhmədovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi təxirə salınıb.

APA-nın məlumatına görə, M. Əhmədovun səhhətində yaranan ciddi problemlərə görə xəstəxanaya yerləşdirildiyi bildirilib.

Bu barədə məhkəməyə Bakıdakı klinikalardan birindən müraciət daxil olub.

Buna görə məhkəmə prosesi qeyri-müəyyən vaxtadək təxirə salınıb.

Qeyd edək ki, M. Əhmədov həkim oğurluğu idi. Prokuror ona 9 il həbs cəzası istəmişdi.

Xatırladaq ki, M. Əhmədov 2015-ci ilin dekabrında saxlanılıb. Bizneslə məşğul olan "Neftçi"nin keçmiş futbolçusu Bakıda bir neçə nəfərə 150 min manatdan artıq dəyərde xaricdən daş plitə gətirəcəyini vəd edib. Lakin o, sözlünə əməl etməyib və həmin şəxslərin pulunu da qaytarmayıb.

M. Əhmədov barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilsə də, sonradan bu qərar ev dustaqlığı ilə əvəzlənib.

Yenə monitoring...

ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin mandatına uyğun olaraq, dekabrın 21-də Qazax rayonu istiqamətində Azərbaycanın Ermənistanla dövlət sərhədində növbəti monitoringin keçirilməsi planlaşdırılır.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, monitoringi Azərbaycan tərəfindən ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin səhra köməkçiləri Jiri Aberle və Saymon Tiller, Ermənistan tərəfindən isə ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin səhra köməkçiləri Gennadi Petrika, Xristo Xristov və Piter Şvedberq keçirəcəklər.

Yeni il əfvinə sayılı günlər qaldı

Yeni il və Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Gününe 10 gün qalır. Hər ilin bu vaxtları əfv sərəncamı gündəmə gəlsə də, bu il az müddət qalmasına baxmayaraq, bu məsələ demək olar ki, gündəmdən çıxarılıb. Bu da Yeni ildə əfv sərəncamının imzalanacağına olan ümidləri azaldır.

Doğrudur, bu ayın əvvəllərində bu məsələ ciddi şəkildə gündəmə gəlmiş, hökumətin hər il olduğu kimi, bu ilin Yeni ilində də ənənəvi olaraq, əfv verəcəyi barədə söz-söhbətlər gəzirdi. Hətta Əfv Komissiyasının üzvləri və hüquq müdafiəçiləri də əminliklə əfvdən danışmışdılar. Lakin birdən-birə bu müzakirələr dayandı.

Amma bununla belə, ara-sıra bu ayın sonunda əf-

DTX ölkədən külli miqdarda qızıl çıxarmaq istəyənləri tutdu

Azərbaycan Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti, Dövlət Gömrük Komitəsi və Dövlət Sərhəd Xidməti tərəfindən həyata keçirilmiş birgə əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində ölkədən qaçaqmalçılıq yolu ilə külli miqdarda qızıl məmulatlarının çıxarılmasının qarşısı alınıb.

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin İctimai əlaqələr mərkəzindən modern.az-a verilən məlumata görə, 2016-cı il dekabrın 18-də Biləsuvar gömrük idarəsinin gömrük keçid məntəqəsindən gömrük nəzarətindən gizli ümumi çəkisi 2 kiloqram 145 qram olan qızıl külçələri və digər qızıl məmulatlarını xarici ölkə vətəndaşları ilə sövdələşərək ölkədən çıxarmaqda şübhəli bilinən Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları - F.Allahverdiyev, F.Məmmədov, Ə.Rəhimov, E.Hüseynov və E.Seyidov saxlanılıblar.

Hazırda istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

Vəfa Məmmədova: "İlqar azad olunmasa..."

İlqar Məmmədov

vin veriləcəyi barədə fikirlər səslənməkdədir. Xüsusilə bir sıra siyasi məbusların, başda REAL sədri İlqar Məmmədov olmaqla, azadlığa buraxılacaqları bildirilir. İ.Məmmədovun ötən ay məhz əfvlə azadlığa buraxılması üçün Ali Məhkəmədə həbsdə saxlanıldığı deyilir. Son olaraq Avropa Şurası

Nazirlər Kabinetinin onun barəsində növbəti qərarını qəbul etməsinə də proseslərə təsiri vurğulanır.

REAL sədrinin həyat yoldaşı Vəfa Məmmədova "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bunları dedi: "Hər ilin bu vaxtları mətbuatda əfv olacağı barədə xəbərlər gəzirdi. Amma indi Yeni il günlər qa-

lib, heç bir məlumat yoxdur. Bununla belə, əfv sərəncamı imzalanarsa, siyahıda İlqarın adının olub-olmaması ilə bağlı bir söz deyə bilərəm. Açıqı, buna ümidim də yoxdur. Hər halda, Avropa Şurasının Nazirlər Kabinetinin 46.4-cü maddə ilə qərarı var. Yaxın zamanlarda bu qərar qüvvəyə minə bilər, təbii ki, İlqar azad olunmasa. Avropa Məhkəməsinə də İlqarın işi davam edir. Axırıncı dəfə İlqarla bazar günü danışmışıq. Hər şey qaydasındadır, özünün də vəziyyəti yaxşıdır".

Hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı əfv məsələsi ilə bağlı cəmiyyətdə susqunluğun əmələ gəldiyini söylədi: "Yay aylarında vətəndaş cəmiyyəti daha aktiv idi, müxtəlif tədbirlər keçirilirdi. Amma indi QHT-lər sanki depressiyaya düşüblər. Bir qrup hüquq müdafiəçisi kimi Əfv Komissiyasına müraciət etmişik. Bildiyim kimi, əfv siyasəti var ki, ümumiyyətlə əfv müraciəti etmək fikrində deyillər. Biz yenidən məhkəmə proseslərinin keçirilməsini təklif edirik. Müvafiq dövlət qurumuna da bu barədə müraciət etmişik. Əlimizdən gələni edirik. Pessimist olmaq lazım deyil. Düşünürəm ki, prezident yenə də əfv sərəncamı verəcək".

□ Cavanshir ABBASLI

Cahangir Hacıyev xilas olmağa çalışır

Sabiq bankir Ali Məhkəməyə şikayət verdi

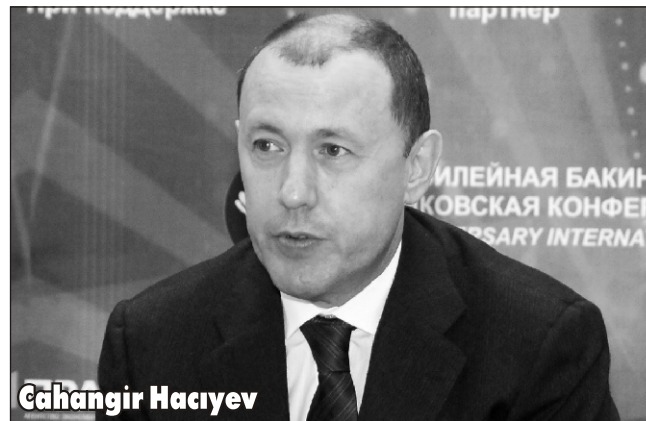
"Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin İdarə Heyətinin sabiq sədri Cahangir Hacıyev Ali Məhkəməyə şikayət edib.

"Trend"-in məlumatına görə, bu barədə vəkil Aqil Layıcov bildirib.

Onun sözlərinə görə, Bakı Apelyasiya Məhkəməsinin ilkin baxış iclasından Ali Məhkəməyə kasasiya şikayəti veriblər.

Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə keçirilən ilkin baxış zamanı C.Hacıyevin vəkili Fəxrəddin Mehdiyev və A.Layıcov hüquqlarını müdafiə etdikləri şəxs barəsində cinayət işinə xitam verilməsi, həbs-qətimkan tədbirinin ev dustaqlığı ilə əvəz olunması və məhkəmənin tam istintaqla aparılması barədə vəsatət versələr də, hakim Əflatun Qasimov vəsatətləri təmin etməmişdi.

İttihama görə, Azərbaycan Beynəlxalq Bankının İdarə Heyətinin həbsdə olan sədri C. Hacıyev, Beynəlxalq

Cahangir Hacıyev

Bankın Mərkəzi filialının direktoru vəzifəsində işləmiş Anar Sultanov, bankın mərkəzi filialının müdiri işləmiş İlqar Abdullayev, "Inter Security" MMC-nin direktoru işləmiş İbrahim Hüseynov, mərkəzi filialın direktoru işləmiş Yusif Ələkbərov, bankın nəqliyyat filialının direktoru işləmiş Kənan Orucov, bankın Nərimanov filialının direktoru işləmiş, hazırda "AFB Bank"-ın sədri olan Məmməd Cahangirov və Bakı Fındıq Zavodunun direktoru işləmiş Azad Cavadov Cinayət Məcəlləsinin 179.3.1, 179.3.2 (mütəşəkkil dəstə tə-

rəfindən külli miqdarda mənimləmə), 308.2 (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə ağır nəticələrə səbəb olduqda), 309.2 (vəzifə səlahiyyətlərini aşma ağır nəticələrə səbəb olduqda), 313-cü (vəzifə saxtəkarlığı), 228.1 və 228.4-cü (qanunsuz olaraq silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı, partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və gəzdirmə) maddələri ilə ittiham olunub.

C.Hacıyev 15 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

"Savaş köpəkləri"nin xərdənməsi

Xalid KAZIMLI

Terror ələ bir cinayətdir ki, heç bir yüngülləşdirici halı, bəraəti yoxdur - motivi, səbəbi nə olur-olsun. Terrorçu ələ bir canidir ki, yalnız iki cəzası ola bilər - ya edam, ya da ömürlük həbs. Belə adamların 40 ildən sonra olsa da, yenidən cəmiyyət üçün buraxılması mümkün deyil.

Dünyada heç bir terror təşkilatı danışıqlar yolu ilə ram olmayıb, silahı yerə qoymayıb. Hamısını ya sonuncu nəfərinə qədər öldürüblər, ya da təşkilatın nüvəsini dağıdıb pərən-pərən salıblar.

Ən pisi bir terror təşkilatını hansısa dövlətin himayə etməsidir. O zaman o terror təşkilatı daha güclü, daha uzunömürlü və daha əliuzun olur.

Böyük dövlətlərin çoxu zaman-zaman hansısa terror təşkilatlarını dəstəkləyib, onların xidmətindən yararlanıblar.

İstifadə müddəti bitdikdən sonra terror təşkilatlarının və ayrı-ayrı terrorçuların keçdiyi qiymətinə satılması bu sferada adi haldır. Zətən onları "savaş köpəkləri" adlandırır, yeri, zamanı gələndə kimi xərdəyirlər.

Terrorizmə qarşı ən qətiyyətli mübarizəni ABŞ aparır. Bir nümunə göstərir ki, ABŞ-da bir terrorçu bir, iki, beş, on adamın həyatına qəsd edə və onu ya hadisə yerində gül-lələməyələr, yaxud da mühakimə edib, elektrik stulunda oturub çirpindirməyələr.

ABŞ-ın başqa bir dövlətin mühakimə edərək edam cəzasına layiq gördüyü terrorçuya münasibəti başqa cür, bir az yumşaq ola bilər, amma həmin şəxs o cinayətlərin yüz-də birini ABŞ vətəndaşına qarşı etsəydi, onun yalnız bir aqibəti olardı.

Məsələn, 30 mindən artıq insanın (əsgərin, polisin, qocanın, qadının, uşağın) ölümündə günahlandırılan PKK lideri Abdulla Öcalanı ABŞ Femidasının əlindən heç bir bəşəri və ilahi qüvvə xilas edə bilməzdi.

Avropa son illər terrorçulara qarşı bir qədər yumşalmış kimi görünür. Onların ələ keçənlərini mühakimə edirlər, amma ölüm cəzası vermirlər, bəzən heç ömürlük cəza da kəsmirlər. Nəticə: Avropa terrorçular üçün əlverişli fəaliyyət meydanına çevrilməkdədir.

İsrail dövlətinin 68 illik tarixində cəmi iki nəfərə (biri yanlış) ölüm hökmü çıxarılıb, amma bu dövlət yüzlərlə terrorçunu məhkəməsiz-filansız məhv edib. İsraililərə hesab edir ki, dinc insanlara, hətta polis və əsgərlərə qarşı terror aktı törədən canilər öz hökmlərini özləri veriblər, onları yenidən mühakimə etməyə ehtiyac yoxdur.

Elə ona görə də bir vaxtlar İsrail diplomatlarına, siyasətlərinə, dövlət qulluqçularına qarşı törədilən silsilə terror aktlarının qarşısı sırf dövlətin həyata keçirdiyi amansız qisas aksiyaları ilə alındı və yaxud xeyli səngidi.

İranda müqavimət göstərən terrorçunun bir aqibəti var - ölüm. Müqavimət göstərməyən, silahını yerə qoyaraq təslim olan terrorçunun da aqibəti eynidir - edam. Sadəcə, prosedür bir az uzun çəkir. Adamı mühakimə edir, hökmünü verir, sonra modern dar ağacının - qaldırıcı kranın altına aparırlar.

Eyni terror təşkilatının (PKK) Türkiyədə göstərdiyi fəaliyyətə baxsaq, İranda qolunun (PJAK) mövcudluğuna baxsaq. PKK Türkiyədə hər gün, günəşin terror aktı törədə bilirsə, PJAK ildə bir dəfə belə bir əmələ qol qoya bilər. On-da da bu işdə yaxından-uzaqdan rolunu bütün silahlarını itirir.

Məşhur rus jurnalisti Valentin Zorin kitabında var, sovet dönməndə ərəb terrorçuları Misirdə Asuan bəndinin tikintisində iştirak edən sovet mühəndislerini girov götürübmüşlər. Sovet kəşfiyyatçıları terrorçulara girovları sağ-salamat azad etmək üçün 24 saat vaxt verib, terrorçular tələbə məhəl qoymayıblar. Belə olanda sovet cəza maşını gəcəylə hərəkətə keçib və təsbit edilmiş terrorçuların yaxınlarını güllələyib, onları başa salıblar ki, SSRİ ilə zarafat olmaz, o terrora terrorla cavab verəcək qədər sadə çıxış yoluna əl ata bilər.

Uzun sözün kəsesi, terrorla siyasi mübarizə aparmaq, terrorçuların islah olunacağını gözləmək absurdur. Bəlkə terroru doğuracaq səbəbləri aradan qaldırmaq, lap əvvəldən profilaktik tədbirlər görməklə nəse əldə etmək olar. Ancaq beyni yuyulmuş fanatlar əllərinə silah götürüb, bəllərinə "şəhid kəməri" bağladılarsa, demək, artıq öz hökmlərini veriblər.

Rusiyanın Türkiyədəki səfiri Andrey Karlovun Ankara-da qətlə yetirilməsi dünyanın bütün digər müzakirə mövzularını kölgədə qoyan dəhşətli hadisə oldu. Azərbaycanın iki nəhəng qonşusunun üz-üzə qoyulmasına hesablanan bu olayla bağlı Türkiyədə yaşayan və işləyən politoloq Toğrul İsmayıl danışdı:

- Toğrul bəy, facebook statusunuzdan da aydın oldu ki, səfirlə davamlı kontaktlarınız olub. Hadisə barədə nə deyə bilərsiniz?

- Çox təəssüf... Olmaması lazım idi, amma oldu. Özü də 2-3 gün əvvəl səfirlə bir konfransdaydıq. Bir də çox qəribədir, Türkiyədə səfir kimi çalışdığı illərdə qatıldığı ilk və son toplantılar mənim təşkilatçılığımın keçirilmişdi. Təbii ki, mən sərgini nəzərə almıram. Məcəzi anlamda adamı qarşıladıq, yola saldıq.

- Terror olayı ilə bağlı çoxsaylı versiyalar var. Sizcə, rus səfirin Türkiyədə qətlə kimə, hansı qüvvələrə lazım idi?

- Hər iki ölkənin prezidenti də açıqlama verdi. Bu hadisə Türkiyə-Rusiya münasibətlərinin düzəlməsini istəməyən güclərə lazımdır. Bu nöqteyi-nəzərdən elbəttə ki, ikili münasibətlərə zərər gətirəcək bir addımdır. Bəzi ipucları verirlər, amma bunun arxasında kimlərin olduğunu deyə bilmərəm, çox çətin məsələdir. Bunu deyə bilərik ki, çox ciddi şəkildə hazırlanmış, hesablanmış, öncədən planlaşdırılmış bir terror əməliyyatıdır.

- Olduqca həssas bir dövrdə, addımbaşı terror riskinin yaşandığı ölkədə münasibətləri yenidən normallaşan bir ölkənin səfirinin mühafizəsiz hərəkətinə imkan verilməsi nə dərəcədə normaldır?

- Protokollar var da. Bir diplomatın qorunması diplomatik korpusun istədiyi şəkildə gerçəkləşər. Əgər Rusiya səfirliyi bununla bağlı tələb irəli sürməyibse, Türkiyə tərəfi səfirə mühafizə ayıra bilməz. Amma Rusiyanın özü də əslində Türkiyədəki hadisələri, Suriya ilə həmsərhəd olmasını, dünyanın hər yerində özünün diplomatlarının və vətəndaşlarının təhlükə altında olduğunu nəzərə almalı idi. Dolayısı ilə Rusiyanın da diplomatik korpuslarının təhlükəsizliyini gücləndirməsi lazım idi. Mən Karlovu şəxsən tanıyırdım. O, mühafizəni sevməyən, özünə əmin olan bir şəxs idi. Bütün bunları nəzərə alsaq, terrorun reallaşması üçün çox rahat zəmin hazırlanıb. Amma səfirlik binası mühafizə altındadır.

- Terrorçunun zərərsizləşdirilməsi yalnız 40 daqiqəyə mümkün olub. Niyə belə gec? Yazud onu yaralı halda ələ keçirmək olmazdı?

- Daxili işlər nazirinin özü əməliyyata rəhbərlik edib. Təbii ki, o, sağ ələ keçə, sonradan ifadə verə, məqsəd-məramını açıqlaya, Hələbdə öldürülənlərlə əlaqədar bu addımı atdığına deyər, bununla da özünü qəhrəman kimi təqdim edə bilərdi. Amma görünür, terrorçu özünün də ölümünə gedibmiş. Kamikadze kimi... Məlumat verməsin deyər ölməyə üstünlük verib.

- Terrorçunun Türkiyə polisi tərəfindən işlədiyi aydın oldu. Bu da suallar doğurur...

- Demək, sadəcə, FETÖ deyil, digər sızıntılar da var. Bu da Türkiyənin nə qədər çətin bir

"22 yaşlı gəncin təkbaşına belə qərar verməsi mümkün deyil"

Toğrul İsmayıl: "2-3 gün əvvəl səfirlə bir konfransdaydıq..."

"Müxtəlif terrorçu qrupların əli ilə Türkiyəyə qarşı müharibə başlandı"

mərhələni yaşadığını, vəziyyətin nə qədər həssas olduğunu bir daha göstərir. Türkiyəni bu dəfə içindən vurdular.

- Qatilin "əl-Nüsrə" cəbhəsi ilə əlaqələrinin olduğu iddiası doğrudurmu?

- Yox. Onu ərəbcə söylədiyi şüarlara görə əlaqələndirirlər. Bu, fikri yayındırmaq üçün de ola bilər. Səfiri vurdudan sonra "əl-Nüsrə" cəbhəsinə yaxın olan şüarlar səsləndirib. Ardınca "Hələbi düşünün" deyib. Məncə, bu, bir növ fikri yayındırmaq üçündür, bunun arxasında daha ciddi mətləblər dayanır.

- Bu terror aktını bir insanın Hələbdəki qətləmlərlə əlaqədar duyğusal anlarının məntiqi nəticəsi, yoxsa bir gəncin beyninin "yuyulması" və ora hansısa mətnin, tapşırığın yazılması kimi qiymətləndirmək olar?

- Təkrar edirəm: bu, ani bir çilgünlü natiçəsi deyil, öncədən planlaşdırılmış bu hərəkətə gedən adam ölümünü də bilirdi. Hədəf də dəqiq idi. O qədər ciddi planlaşdırılır ki, tədbir keçiriləcək yerin yanındakı hoteldə qalır, çox şux geyinərək, xüsusi mühafizəçi kimi dayanır. Diqqət edirsinizsə, səfiri arxasından vurur. Putinin "kürəyimizdən bıçaqlandıq" fikrinə də sanki mesaj verir. Bunlar hamısı düşünülmüş, planlaşdırılmış addımlardır. 22 yaşlı gəncin təkbaşına belə soyuqanlı bir qərar verməsi mümkün deyil. Hələbdəki hadisələrdən duyulanmasına gəldikdə, bu şəxs polis təhsili alıb. Ona görə də, məncə, onun belə

hadisələrdən həyəcanlanması istisnadır. Çünki əməliyyatlara gedən bir polisdir.

- Qatilin 15 iyuldan sonrakı fəaliyyəti ilə bağlı şübhələr var. Elə isə dosyeyi tam araşdırılmayan şəxs necə olub səfirin mühafizəsini həyata keçirib və rəsmi qurumlar da buna normal yanaşmış?

- Belə bir xəbər yayıldı ki, 6 gün əvvəldən rus səfirin mühafizəsinə cəlb olunub...

- Bilmirəm, onu deyə bilmərəm. Bunlar hamısı iddialardır. Rəsmi açıqlamalara diqqət etməyimiz lazımdır. Onun polis vəsiqəsinin saxta olduğu barədə də fikirlər var idi, ancaq təsdiqlənmədi. Rəsmi açıqlamalar olmadan nəse söyləmək doğru deyil.

- Rusiya mətbuatı FETÖ - nun əlinin olduğu barədə versiyalara yer ayırdı. Nə dərəcədə ciddi ehtimaldır?

- Vallah, FETÖ üzvü de ola bilər... Ancaq ondan başqa birisi də istifadə edə bilər. Çox açıq şəkildə belə bir terror aktının həyata keçirilməsi ondan xəbər verir ki, bu planın arxasında iki ölkənin münasibətlərini pozmağa yönəlmiş bir addım var. Hətta pozmaqdan da irəliləyən ağır bir xəbərdarlıq var.

- Bu hadisə rus qırıcısının vurulmasının ildönümündən az sonraya təsadüf etdi. O zaman təyyarənin vurulması

da üçüncü qüvvənin əlinin olduğu iddiaları da var idi. Hər iki hadisənin Türkiyə-Rusiya münasibətlərini pozmağa yönəldiyini nəzərə alsaq, olayların arasında hansısa əlaqə axtarmağa dəyərmi?

- Təyyarə olayı ilə səfirin öldürülməsi arasında böyük fərq var, bunlar ayrı-ayrı məsələlərdir. Birində Rusiyanın Türkiyənin hava məkanına daxil olması, burada isə ikili münasibətlərin yaxşılaşdığı dövrimdə açıq-aşkar rus səfirin öldürülməsindən söhbət gedir.

- Özü də Türkiyə tarixində bir ilkdir...

- Bəli, ilk dəfədir ki, Türkiyədə bir səfir öldürülür. Baxmayaraq ki, tarixən türk diplomatlar terrora məruz qalıb və ən çox zərər görüblər.

- Moskva Türkiyə, İran və Rusiya XİN başçılarının Su-

- Mən bu hadisələrin qaz kəməri ilə əlaqəsinin olduğunu zənn etmirəm. Amma təbii ki, tam istisna da deyil. Məncə, bu işin arxasında Suriya məsələsindəki barış və anlaşma, xüsusilə də Hələb məsələsi dayanır. Çünki bu anlaşma nəticəsində ordaki bütün qüvvələr sıradan çıxmış olur. Rusiya və Türkiyə anlaşsın, İran da başqa çarəsi olmadığı üçün prosesə qatılırsa, bölgədə fərqli durum yaranacaq. Rusiya və Türkiyənin səyləri nəticəsində Hələbdən çoxsaylı insanları xilas etmək mümkün oldu. Türkiyə Suriyada çox böyük işlər gördü. Xüsusilə də Hələb məsələsində. Burada bir məsələni də unutmaq lazım. Hələbdəki bəzi güclər Türkiyənin onları satdığını düşünə bilər.

Toğrul İsmayıl öldürülən səfirlə

"Azərbaycanın da buna hazırlıqlı olması lazımdır"

- Bu vaxta qədər Türkiyənin ən sabit gəşələrində terror aktları oldu və indi də diplomatlar hədəfə alındı. Demək olarmı ki, bu terror aktı Türkiyənin güvensiz bir ölkə olaraq təqdimatı və iqtisadiyyatının tam çökdürülməsinə hesablanmış?

- Terror hadisələri əsasən bir ölkəni silkələmək və qorxutmaq üçündür. Amma bu gerçəklik var ki, terror Türkiyəni və türkləri qorxutmur, əksinə, daha da gücləndirir. Mən səfirin öldürülməsinin təbii ki, Türkiyənin imicinə böyük bir zərbə olduğunu düşünürəm. Amma o qədər bəsit hadisə deyil ki, qarşıdakı dövrdə bütün münasibətləri korlasın. Bu, səfirin öldürülməsindən daha çox, ölkənin terrora münasibət məsələsində zəifliyini göstərir. Bu cür hadisələrin arxasında kənar güclərin olduğu aşkar görünür. Nə qədər Suriya və İraqda barış yoxdur, bu cür hadisələr təəssüf ki, davam edəcək. Həm daxilədən, həm xaricdən qaynaqlanan terror mərkəzləri var. Bu bataqlıq qurudulmadıqca, onların terroru ilə üz-üzə qalacağıq.

- Görünən budur ki, üçüncü

riya müzakirələrindən hansı nəticəni gözləyirsiniz?

- Mən ilk görüşdə ciddi bir anlaşmanın əldə olunacağını düşünürəm. Amma ən azı terror məsələsində daha geniş müzakirələrin aparılacağını, orda fikirlərin olacağını düşünürəm.

- Rusiya və Türkiyə İraq və Suriyadakı terrorçulara qarşı birgə əməliyyatlara başlayıb?

- Mümkündür. Amma burada bir məsələ var. Rusiya Əsəd rejimini, ona bağlı işlərdən olan qrupları dəstəkləyir, Türkiyə isə sağlam müxalifət deyilən qrupları müdafiə edir. Bu anlaşmadan sonra kimlərsə özlərinin satılmış və əzilmiş olduğunu söyləyə bilər. O baxımdan görək nələrlə olacaq.

- Dekabrın ilk haftasında rəsmən elan olundu ki, Rusiya təbii qazının Türkiyəyə nəqli nəzərdə tutan "Türk axını" qaz boru kəmərinin Qara dənizdən keçəcək hissəsinin tikintisinin 2017-ci ilin ikinci yarısında başlanılacaq. Elə bunun ardınca qaradaş ölkədə üç dəhşətli terror olayı baş verdi...

Onların Türkiyəyə qarşı istifadə olunması məsələsi də gündəmə gələ bilər. Bu da sadə məsələ deyil. Almaniyə kimi bir ölkədə yük maşını ilə Berlinin ən təhlükəsiz yerində terror aktı həyata keçirildir. Dünya artıq güvənli halından çıxıb, tək Türkiyə deyil. Bir məsələni də bilmək lazımdır. Bu terrorun növləri də dəyişir, li-bası da. Yeni gözləmədiyimiz şəkildə, daha incə, düşünülmüş şəkildə ortaya çıxır. 15 iyul hadisəsini unutmayın. Kim deyə bilərdi ki, türk ordusu öz xalqını vuracaq, təyyarələr Milli Məclisi bombalayacaq? Amma gördünüz nə baş verdi, bu da bir terror hadisəsidir. Yəni sənə, qoyulan bombaların texnologiyası dəyişir. Terrorçuların da çalışması üçün geniş imkanlar var. Suriyadakı olaylar bitərsə, oradakı bir çox terrorçuların geri dönüşü nəticəsində həmin ölkələrin daxilində də təhlükələr ortaya çıxacaq. Artıq terror internet üzərindən idarə edilir, bir növ beynəlxalq idarəçilik halına gəlir. Yəni adam Avropada, yaxud Orta Şərqdə oturub, Allah qorusun, Azərbaycandakı əməliyyatı idarə edə bilər. Yaxud Rusiyadan kimlərsə terror təşkilatına qatılmasını təşviq edir. O mənada bu və ya digər ölkə terrorla mücadilədə zəifdir, müzakirə yerinə, bütün ölkələrin terrorla mübarizədə güclərini birləşdirməsi zəruridir. Odu ki, Azərbaycanın da diqqətli olması və buna hazırlıqlı olması lazımdır. Bunlar çox ciddi məsələlərdir. Reallıq budur ki, müxtəlif terrorçu qrupların əli ilə Türkiyəyə qarşı müharibə başlandı. Açıq şəkildə müharibə gedir. PKK-nı kim müdafiə edir? Avropa. Bizə deyirlər terrorçularla bağlı qanuna düzəliş edin. İndi görək özləri nə edəcək? Necə olur ki, Avropa Parlamentində terrorçu olaraq tanınmış bir təşkilatın sərgisi təşkil edilir?

Dekabrın 19-da Rusiyanın Türkiyədəki səfiri Andrey Karlovun Ankarada qətlə yetirilməsi son illərin ən səs-küylü terror aktı oldu. Səfir Rusiya haqqında sərginin açılış çıxışını edərkən salondakı silahlı mülki şəxsin hücumuna məruz qalıb. Xəstəxanaya götürülən Karlov az sonra dünyasını dəyişib. Hücum zamanı yaralanan 3 nəfərin isə müalicəsi davam edir.

mali və Cənubi Koreyada diplomatik vəzifədə işləyib. Rusiya XİN Konsulluq İdarəsində müdir vəzifəsində çalışıb. 2013-cü ildən isə Ankarada Rusiyanı təmsil edib. Karlovun fəaliyyət dövrü Türkiyə-Rusiya münasibətlərinin ən həssas dönməsinə təsadüf edir. Türkiyə və Rusiya arasında yaxınlaşma, qaz müqaviləsinin imzalanması, daha sonra təyyarə vurulması və barışq prosesinin əsas simalarından biri Karlov olub. Türkiyəli jurnalistlər Karlovu yüksək intellektə malik, mehriban insan kimi xarakterizə ediblər. Artıq bəyan olunub ki, səfirin vurulduğu sərgi salonu və səfirliyin yerləşdiyi küçə onun adını daşıyacaq.

Misirli hərbi analitik Mahmud Halyaf terror hücumunu Suriyada məğlub olan qüvvə-

yə-Suriya əlaqələri ilə Suriyadakı sülh prosesini pozmağa hesablanıb.

ABŞ-ın yeni prezidenti Donald Tramp isə qətlin radikal islamçılar tərəfindən törədildiyini bildiren açıqlama yayıb. Sitat: **"Radikal islamçılar tərəfindən öldürülən Rusiyanın Türkiyə səfiri Andrey Karlovun ailəsinə və sevdiklərinə başsağlığını bildirirəm. Bir səfirin qətlə mədəni dünyanın bütün qanunlarının tapdınması anlamına gəlir və bu səbəbdən də dünya tərəfindən qınanmalıdır"**.

Prezident Erdoğan da terroru provokasiya adlandırır və bu mövzuda Putinlə fikir ayrılığının olmadığını deyib. Qeyd edək ki, iki lider arasında qətdən bir neçə saat sonra telefon danışığı olub.

****

ölkələrin adı hallanır. İcraçının kimliyi və hansı qrupa mənsub olması ilə bağlı da bir sıra versiyalar mövcuddur. FETÖ ilə bağlı iddialar Türkiyədə hakimiyyətə yaxın, islamçı mediada hallanır.

Bundan başqa, qatilin səfiri güllələdiyi an təkbir səsləndirməsi, Hələb və Suriya olaylarından bəhs edərək qisasdan danışması və nəhayət, sol əlinin şəhadət barmağını islamçı terrorçular kimi yuxarı qaldırması onun radikal islamçı qruplardan birinin üzvü olması iddialarına səbəb olub. Məsələ ondadır ki, həftələrle media üzərindən kəskin kampaniya aparılıb, Suriya hökumət qüvvələrinin, o cümlədən İran və Rusiya silahlı qüvvələrinin Hələbdə dinc insanları qətlə yetirdiyi, fəlakətə sürüklədiyini göstərən materiallar yayımlanıb. Hətta

Terrorçu isə sərgi salonunun yerləşdiyi binada polislərlə atışmada öldürülüb. Daxili işlər naziri Süleyman Soylu hadisə yerində verdiyi açıqlamada bildirib ki, terrorçu Çevik Polis Qüvvələrində xidmət edən, 1994-cü il təvəllüdü Mevlüt Mert Altıntaş olub. Sərgi keçirilən binaya polis vəsiqəsi ilə daxil olan terrorçu içəridə silahlı cinayəti törədib.

Hadisədən dərhal sonra terrorçunun Aydın Söke rayonunda yaşayan atası, anası və bacısı həbs olunaraq polise aparılıb. İlk məlumatlara görə, Mertin ailəsi hazırda yaşadığıları mənzilə iki ay əvvəl köçüblər. Bundan başqa, Ankarada M.Mertlə eyni mənzildə yaşayan və vəkillik fəaliyyəti göstərən şəxsin Yenimahalle ərazi-

Səfirin qətlində müdhiş sirlər - izlər hara aparır?

Rusiya-Türkiyə münasibətlərinə açılan atəşin pərdəarxası; Tramp "islamçı terrorçular" dedi, türklər FETÖ, ruslar isə "qisas şərəf məsələsidir" deyirlər; **ekspert:** "Bu, şəxsi qisas aktı da ola bilər"

nüfuzlu yazarlar, din adamları belə Rusiya, İran əleyhinə çağırışlar edib. Qatilin bu çağırışların təsirinə düşməsi də mümkün ehtimal kimi səsləndirilir.

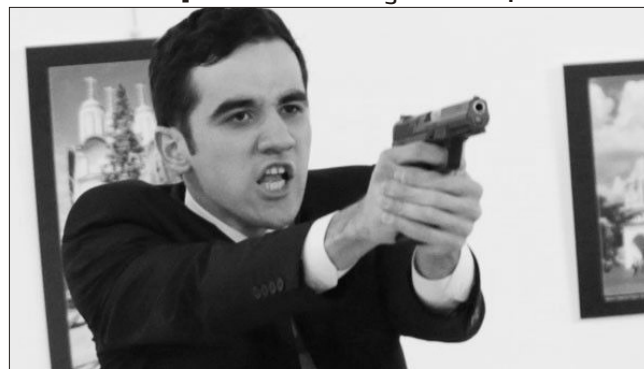
sindəki evində və Balqatda yerləşən hüquq bürosunda axtarışlar aparılıb. Ehtimal ki, polis həbsləri davam etdirəcək, terrorçunun yaxın münasibətdə olduğu, təsirində olduğu dairələri müəyyən etməyə çalışacaq.

****

Bu arada terrorçu polisin yüksək dövlət rəsmilərinin mühafizəsində iştirak etdiyi məlum olub. Türkiyə mediasının məlumatına görə, Mevlüt Mert 2014-cü ilin dekabrında Konya və 2015-ci ilin fevralında Bursa səfəri zamanı prezident Erdoğanla eyni təyyarədə olub

və prezidenti mühafizə edib. Dekabrın 20-də Rusiyadan bir müstəntiq və iki təhlükəsizlik ataşesi, Fövqəladə Hallar Nazirliyi əməkdaşları, tibbi ekspertiza əməkdaşları və psixoloqlardan ibarət 18 nəfərlik heyət xüsusi təyyarə ilə Ankaraya gəlib. "Reuters" agentliyinə məlumat verən hökumət rəsmisi heyətin içərisində kəşfiyyat və DİN nümayəndələrinin də olduğunu, həmin şəxslərin olacağını bildirib.

Rusiya Federasiya Şurasının sədri Valentina Matviyenko səfirə qarşı sui-qəsdə şərih edənlərin müəyyən edilərək

cəzalandırılmasının Türkiyə və Rusiya kəşfiyyat qurumları üçün bir şərəf məsələsi olduğunu bildirib. Onun fikrincə, bu sui-qəsd Hələb ətrafında yaşananlar və Rusiya-Türkiyə münasibətlərinin normallaşması prosesinə qarşıdır.

Avropa mətbuatı isə yazıb ki, Ankarada terroru sonrası Rusiya və Türkiyə arasında soyuqluq ehtimalı aradan qalxıb. Ekspert rəylərinə əsasən, sui-qəsd hadisəsi ilk reaksiyalardan da göründüyü kimi, iki ölkə arasında düşmənçiliyi dərinləşdirməyib. Əksinə, hər iki tərəf təmkinli yanaşdı.

Səfir Karlovun qətlə ilə bağlı Rusiyaya, xüsusən də XİN-ə dəstək açıqlamaları davam edir. Rusiya XİN yaydığı açıqlamada nazir Lavrovun sıx proqramı səbəbindən səfirin qətlə ilə bağlı başsağlığı mesajlarının və zənglərinin hamısına müsbət cavab verə bilmədiyini qeyd olunur.

****

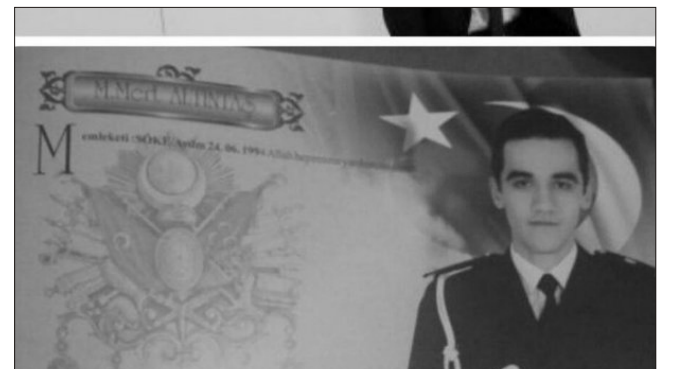
1954-cü il Moskva təvəllüdü Karlov 1976-cı ildən diplomatik fəaliyyətdə çalışıb. Şi-

lərin sifarişçi adlandırılıb. Ekspert deyib ki, terrorçuların Suriyanı ələ keçirmə planının pozulması, Rusiyanın uğurları son nəticədə bu sui-qəsdə səbəb olub. Onun fikrincə, Ankarada terroru məğlubiyyətdən doğan qəzəb olub.

Türkiyə hökumət rəsmiləri bildirib ki, dekabrın 20-də Ankarada Hava Limanında keçirilən mərasimdən sonra səfirin nəşi Moskvaya yola salınacaq.

Ötən gün yerli media ədliyyə tibb hesabatını açıqlayıb. Analizlərə görə, qatilin açdığı 11 atəşdən 9-u səfirə dəyib. Bu isə ölümcül yaralanma deməkdir, bu səbəbdən də təcili tibbi yardım yalnız ölmüş səfirə süni nəfəs verməklə həyata qaytarmağa çalışıb. Şahid ifadələrinə görə, terrorçu atəş açdıqdan sonra "Hələbi unutmayın, Suriyanı unutmayın" qışqırıb, təkbir deyib.

Rusiya prezidenti səfirin öldürülməsi ilə bağlı istintaq başladıldığını və bu çərçivədə Türkiyəyə səfər edəcəyini bildirib. Putin deyib ki, bu qətl hadisəsi provokasiyadır, Türki-

Təbii ki, terror hadisəsindən sonra əsas diqqət bu qətlə kimin və ya kimlərin sifariş etməsinə yönəlib. Türkiyənin hakimiyyət dairələri rəsmi olmasa da, sui-qəsdin FETÖ tərəfindən sifariş verildiyini deməyə başlayıb. Ankarada meri Melih Gökçek deyib ki, səfirin qətlini sifariş edənlərlə Rusiyanın təyyarəsinin vurulmasını sifariş edənlər eyni adamlardır. Bu isə FETÖ anlamına gəlir. Çünki rəsmi dairələr təyyarə olayının arxasında Qərbi və onun icraçısı kimi FETÖ-nü ittiham edirlər.

"Reuters" Agentliyinə açıqlama verən yüksək səviyyəli təhlükəsizlik məmuru səfiri öldürən Gülən camaatı ilə bağlı olmasına dair əllərində "çox güclü" dəlillərin olduğunu bildirib. Eyni zamanda bildirib ki, hazırda istintaq bu yöndə çalışır. Ancaq Gülənin müşaviri agentliyə bu iddianı təkzib edib və Gülənin bu terroru qınadığını bildirib.

Terrorla bağlı bir sıra versiyalar var. Sui-qəsdin sifarişçisi olaraq ABŞ, Avropa Birliyi, İran, Səudiyyə Ərəbistanı kimi

****
Siyasi analitik Elxan Şahinoğlu bu terrorun əsas məqsədinin Türkiyə-Rusiya münasibətlərini yenidən gərginləşdirmək olduğunu düşünür. Ekspertə görə, bunda bir neçə tərəf maraqlı ola bilər: **"Türkiyə-Rusiya münasibətlərinin yenidən gərginləşməsində maraqlı olan dövlət və güclər bəllidir: ABŞ, Fətullah Gülen, PKK, YPG, PYD, DAİŞ"**.

Ancaq eyni zamanda analitikə görə, insan amilini də unutmaq olmaz. **E.Şahinoğlu terrorun şəxsi qisas aksiyası ola biləcəyini də istisna etmir:** "Polisdə işləyən Mert Altıntaş hər gün ölkəsinin televiziya kanallarının xəbərlərində Hələbdəki dəhşəti, uşaqların qətlini, Rusiyanın bombardmanlarını və Ankarada Rusiya səfirliyi qarşısında etirazı izləyirdi. Beyin dözməyib. Polisdə çalışsa da Mert Altıntaşda psixoloji pozğunluq əmələ gəlib və o qərara alıb ki, intiqam almaq lazımdır və onun üçün ən əlçatan iş Rusiya səfirini öldürməkdir".

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU**

Donald Tramp

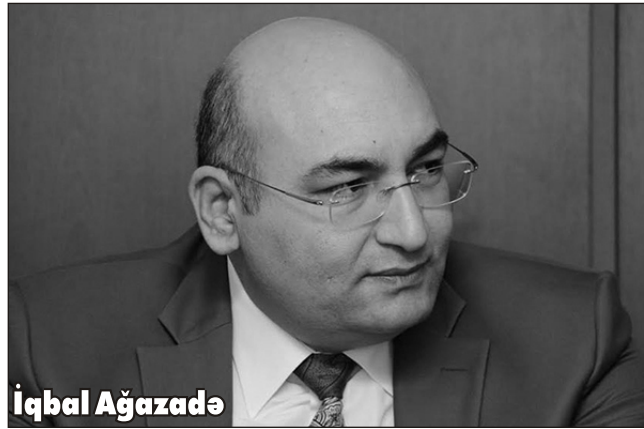
ABŞ-in yeni seçilmiş prezidenti Donald Tramp bir ay sonra-yanvarın 21-də prezident vəzifəsinin icrasına başlayacaq. Trampın seçildikdən sonra keçən 40 gündən artıq müddətdəki davranışları, açıqlamaları namizəd olduğu dövründən xeyli fərqləndi. Seçkidən öncə Trampın bir çox bəyanatları, demokratiyadan danışmaması onu Azərbaycan müxalifətinin nəzərində arzuolunmaz edirdi. Seçildikdən sonrakı fərqli mövqeyi, yeni prezidentin seçkidən sonrakı davranışları müxalifətə hansısa ümid və ümitsizliyi verirmi? Müxalifət düşürgəsi seçkidən əvvəlki Trampı sevmədiyini açıq bürüzə verirdi. Müxalifət sevmədiyini Trampdan 21 yanvardan sonrakı dövr üçün nə gözləyir?

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə bildirdi ki, ümumiyyətlə, müxalifət və yaxud da prezidentliyə namizəd olaraq verdiyin vədlərlə seçilmiş prezident, iqtidar olmaq arasında böyük fərqlər olur. O böyük fərqlər də ABŞ tipli dövlətlərdə özünü çox ciddi şəkildə göstərir. ABŞ elə bir dövlət deyil ki, orada prezidentlər istədiklərini edə bilsin və ya istədikləri siyasəti gerçəkləşdirə bilsin. Amerika dövlətinin bir şablonu var. Amerika kimi dövlətlərin strateji yolu var. O yol 10 illərlə müəyyən olunur. Yeni seçilmiş prezidentlər, sadəcə, o yolu uğurlu və ya uğursuz şəkildə davam etdirirlər. Bu, artıq həmin seçilmiş prezidentin bacarığına bağlı olan məsələdir: "Donald Trampın da namizəd olarkən verdiyi bəyanatlarla, prezident seçildikdən sonrakı dövrdə verdiyi mesajlar, davranışlarının arasında

fərqlərin olması təbii. Bunu təbii qəbul etmək lazımdır, belə də olmalı idi. Azərbaycan müxalifətinə seçkidən sonrakı dövrdə yeni davranışlı Trampın prezidentliyi hansısa ümidlər verirmi, vermirmi? Bu, artıq məsələnin ikinci tərtəfidir. Azərbaycan müxalifəti, şəxsən Ümid Partiyası olaraq biz ölkədaxili problemlərimizin çözülməsini hər hansı bir xarici dövlətdən ummuruq. Lakin biz dünyadan təcrid olunmuş şəkildə yaşamadığımız üçün, dünya ölkələri ilə bir çətir altında yaşadığımızdan və həm də ABŞ tipli dövlətlərin dünyada sözünün, yəni naşmasının, iqtisadiyyatının və münasibətlərinin nə dərəcədə təsirli olduğunu bilir. Təbii ki, dünyada ümumi baş verən proseslər fonunda Azərbaycanın maraqlarının necə qorunması və bu maraqların çərçivəsində də nələrə nələrdən istifadə etməyimizi düşünürük".

Müxalifət Trampdan kömək gözləmir

İqbal Ağazadə: "Ölkədaxili problemlərimizin çözülməsini hər hansı bir xarici dövlətdən ummuruq"

İqbal Ağazadə

İ. Ağazadə vurğuladı ki, İstər Yaxın Şərqlə münasibətdə, İstər Cənubi Qafqaza, postsovet ölkələrinə münasibətdə Amerikanın bundan sonra da sərgiləyəcəyi siyasət bizim üçün önəmlidir: "Biz istər-istəməz postsovet ölkələrindən biriyik, Cənubi Qafqazın tərkib hissəsiyik və o cümlədən Yaxın Şərqlə də bir hissəsi hesab olunur. İstər Qarabağ münasibətlərinin həlli baxımından Rusiyanın rolunun artması, postsovet məkanında, bölgədə Rusiyanın rolunun artması bizə müsbət heç nə vəd etmir. Dünyanın ümumi iqtisadi tənəzzülünün Azərbaycanı da təhdid edir. Bu, bizi ciddi şəkildə narahat edir. Ona görə də biz bu dövrlərdə daha həssas ol-

postsovet ölkələrinə münasibətdə sərt olacaq. Sərt siyasətin içərisində də biz çalışmalıyıq ki, dövlətimizin, xalqımızın mövqeyini müdafiə eləyək, maraqlarımızı qoruya bilək. Azərbaycanın bu gün maraqları ciddi şəkildə təhdid olunur. İstər Qarabağ münasibətlərinin həlli baxımından Rusiyanın rolunun artması, postsovet məkanında, bölgədə Rusiyanın rolunun artması bizə müsbət heç nə vəd etmir. Dünyanın ümumi iqtisadi tənəzzülünün Azərbaycanı da təhdid edir. Bu, bizi ciddi şəkildə narahat edir. Ona görə də biz bu dövrlərdə daha həssas ol-

malıyıq. Yad təsirlərin, yad əllərin Azərbaycana uzanmasının qarşısını almaq üçün iqtidar mütləq böhrandan çıxış yollarını Azərbaycan müxalifəti ilə birgə aramalıdır. Siyasi institutlarla iqtidar masa arxasında əyləşib Azərbaycanın gələcək taleyini, gələcək yol xəritəsini birgə cızmalıdır".

AMİP-in sədr əvəzi Arzuxan Əlizadə bildirdi ki, ümumiyyətlə, namizədlik dövründə verilən vədlər və namizəd tərəfindən atılan addımlarla, artıq seçildən sonra fərqli davranış sərgilənməsi halı ilk nümunə deyil. Siyasilər arasında belə hallara çox rast gəlinir. Tramp da bu qəbildəndir: "Donald Tramp ABŞ prezidentliyinə namizədliyini irəli sürənə qədər siyasətçi kimi yox, iş adamı olaraq tanınırdı. Hesab edərdim ki, ABŞ kimi supergüçə malik ölkənin prezidentliyinə iddialı olaraq dünya çapında tanınan siyasətçilərlə mübarizədə Tramp çox düzgün olaraq özünü fərqli prizmadan göstərdi, bir çox məsələlərə qeyri-adi baxışı və davranışı ilə fərqlənməklə seçicilərin diqqətini özünə cəlb etdi. Şübhəsiz ki, sırası amerikalıların istəkləri nəzərə alınmaqla.

Nəticə də göz qabağındadır. Seçkilərdən sonrakı davranışda fərqlilik də təbii. ABŞ dünya siyasətini yönləndirən əsas ölkədir, bu ölkənin illər boyu oturmuş daxili və xarici siyasəti var və Tramp ABŞ prezidenti olaraq bundan sonrakı məsələlərdə məsuliyyətli olmaq zorundadır. Donald Trampın prezidentliyi dövründə Azərbaycan müxalifətinin hansısa ümid və ümitsizliyi ilə bağlı məsələyə münasibət bildirmək istəməzdim. Qoy müxalifətdə olan dostlarımız bu məsələyə özləri münasibət bildirsinsinlər. AMİP sağ mərkəz yönlü partiyaları özündə birləşdirən BDİ (Beynəlxalq Demokrat İttifaqı) çərçivəsində ABŞ-ın Respublikaçılar Partiyası ilə mütəfiqdir. Bu ilin iyul ayında AMİP rəhbərliyi Donald Trampın namizədliyinin təsdiqləndiyi Respublikaçılar Partiyasının Qurultayına dəvət almışdı. Müəyyən səbəblərdən qurultayın işində iştirak edə bilməsək də qurultaya təbrik məktubu göndərmişdik. Seçkilərdən sonra da Respublikaçılar Partiyasına və Donald Trampa təbrik məktubu ünvanlamışıq".

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Milli Şura Rüstəm İbrahimbəyovu özünə yük hesab edir

Ədalət Yusibov: "O, faktiki olaraq, mövcud deyildi, MŞ onun gedişi ilə müəyyən dedi-qodudan və yükə qurtula bilər"

Milli Şuranın fəxri sədri, kinorejissor Rüstəm İbrahimbəyovun siyasətdən uzaqlaşması barədə xəbər vermişdik. Hazırda Moskvada yaradıcılıqla məşğul olan kinorejissorun özü bu barədə AXCP funksioneri Sahib Kərimli ilə görüşündə məlumat verib. O, siyasətdən getməsinə səbəb kimi qocaldığını əsas gətirib.

S. Kərimli ilə görüşündə İbrahimbəyov siyasətdən daha çox biznes məsələlərini müzakirə edib. Bu da kinorejissorun bu sahəyə daha çox önəm verdiyi və Azərbaycan siyasətində gedən proseslərlə maraqlanmadığı anlamına gəlir. 2013-cü ilin prezident seçkilərindən sonra yoxa çıxan R. İbrahimbə-

yovun hələ də Milli Şuranın fəxri sədri qalmasının isə MŞ-nin faktiki rəhbərliyi, AXCP sədri Əli Kərimlinin marağında olduğu bildirilir. Faktiki olaraq, kinorejissoru zorla siyasətdə saxlamağa çalışırlar.

Salyanın keçmiş icra başçısı, Milli Şuranın üzvü Ədalət Yusibov isə "Yeni Müsavat"a

açıqlamasında əvvəlcədən Rüstəm İbrahimbəyovun Milli Şuranın sədri seçilməsinin əleyhinə olduğunu söylədi: "Milli Şura qarşısına ciddi hədəflər qoymuş bir təşkilatdır. Bu gün də həmin hədəfləri saxlayır. Bu istiqamətdə də fəaliyyət göstərir. 2013-cü ildə Milli Şura təsis olunanda Rüstəm İbrahimbəyov respublikada olmadığı vaxtda onun Milli Şuranın sədri seçilməsinin əleyhinə olmuşam. Səsvərmədə də onun əleyhinə ver-

Ədalət Yusibov

lən 3 səsəndən biri mənə məxsusdur. Onun şəxsiyyəti, hörməti, nüfuzu və əlaqələri barədə nəse bir söz demək fikrim yoxdur. Açıq, onun üç il ərzində Milli Şurada aktiv fəaliyyətini müşahidə etməmişəm. Əgər bu gün yaşına görə Rüstəm İbrahimbəyov siyasətdən getdiyini deyərsən, onun qarşısında maneəyə çevrilmək lazım deyil. Onun getməsinə də normal baxıram. Onsuz da onun qurumda hər hansı bir

Rüstəm İbrahimbəyov

fəaliyyətini müşahidə etmirik. Düşünürəm ki, Milli Şura onun gedişi ilə müəyyən dedi-qodudan və yükə qurtula bilər. Heç bir vəchlə sıxıntı yoxdur. Fəxri sədr statusu Milli Şurada konkret müəyyənləşməyib. Milli Şuraya rəhbərlik edən sədr var, qurumun koordinasiya şurası və məclisi də var. İndiyə qədər Rüstəm İbrahimbəyovun fəxri sədr olması Milli Şuranın fəaliyyətinə təsir göstərməyib, qurumda olmasının ciddi bir üstünlüyü olmayıb, gedişinin də Milli Şuraya ciddi bir təsiri olmayacaq. Əksinə, bir daha deyirəm ki, onun gedişi Milli Şuranın yüklərdən və dedi-qodulardan

azad olmasına səbəb ola bilər. Təşkilatda olması ilə gedişi arasında elə bir mahiyyət yoxdur. Çünki o, faktiki olaraq, mövcud deyildi. Hər hansı bir fəaliyyəti ilə indiyə qədər fərqlənməyib, müxtəlif zamanlarda bunun şahidi olmuşuq. Milli Şura demokratik dəyərlərlə idarə olunan təşkilatdır. Rüstəm İbrahimbəyovun sədr seçilməsindən sonra məsələyə bu günə qədər olan münasibətimizi ortaya qoydum. Milli Şuranın başqa üzvləri də var ki, onların bu məsələyə münasibətləri necə olacaqsa, olsun, sadəcə, hörmətlə yanaşmaq lazımdır".

□ **Cavansir ABBASLI**

Nüvə silahına malik ölkələrə qarşı indi "isti" müharibə aparmaq mümkün deyil. Adətən bu cür ölkələrə qarşı isti müharibə deyil, soyuq müharibələr aparılır. Amma "Soyuq müharibə" kodu indi köhnəlib, qalıb ötən əsrin gizli-açıq arxivlərində. İndi bu cür müharibələrə "hibrid müharibələr" deyilir, bilərsiz.

Qanlı-odlu müharibələr "bu cür hibrid savaşlar"ın həmişə "mülayim" müqəddiməsi ilə başlayır. Səbiq QRU agent, vətəninə İngiltərəyə dəyişmiş Viktor Suvorov "Akvarium" kitabında oxşar müharibələri təxminən belə təsvir edib: "Müharibələr, əvvəl özünün məxfi, bir növ açıq çəhrayı rəng dövrünü yaşayır, sonra axıra yaxın tündləşərək rəngini qırmızıya çevirir. Yeni əvvəlcə boru kəmərləri partladılır, dənizlərdə üzən estakadalar aşır, ölkədə kütləvi zəhərlənmə faktları, yanğınlar-filan, sabotaj aktları baş verib, kütləvi psixozla nəticələnir ən axırda". Suvorov burda, necə deyirlər, "oxu atıb, yayını gizləyib". Prosesin pik nöqtəsində baş verən labüd bir terror aktını öz siyahısına salmayıb deyə, indi biz bunu Suvorovun əvəzinə etməyə məcburuq. Proses öz pik nöqtəsinə bilirsəniz nə vaxt yüksələrək idarə olunmaz hal alır? Qəfildən, naməlum bir əlin iştirakı ilə hardasa bir terror aktı baş verib, mass-medianı çalxalayanda, həəə, proses idarəolunmaz bir hal alır.

Deyəsən, Suvorovun həmin siyahısı bugünkü Rusiya gerçəklikləri fonunda özünün tam təsdiqini tapıb indi. İrkutskdə kütləvi zəhərlənmə nəticəsində ölənlərin sayı 50-ni ötürüb. Hərbi qarnizonların birində baş verən helikopter qəzası qurbansız ötürməyib - 30-dək əsgəri o dünyaya sürükləyib öz ardınca. Qoşa qətl nəticəsində iki fərqli ünvanda - Moskvayla Ankarada iki diplomat həyatını itirib.

Ankarada Rusiya səfiri Andrey Karlovun qətli, sözsüz, bu uzun siyahıda ilk yerlərdən birini tutmalıdır, mənəcə.

Deməzdim ki, müvafiq Rusiya qurumları cari siyasi hadisələrin bu cür axarına əvvəlcədən hazır olmayıblar. Hələ 2013-cü ildə Rusiya Baş Ordu Qərargahı, adına "Gerasimov doktrinası" (ingiliscə "Gerasimov Doctrine") deyilən bir layihə qəbul edərək, ən azı öz nəhəng zabit korpusundan, müasir hibrid müharibələrə qarşı səfərbər olmağı tələb edib. "Gerasimov Doctrine"-nin mətbuatdakı mətninə aldanmayın. Sənədin tam, məxfi mətniylə tanış olsaz, görəcəksiz ki, Rusiya Ordu Kəşfiyyatı bu cür qurama müharibələrə qarşı çoxdan yüz faiz hazırlıq vəziyyətinə gətirilib. Ankarada öldürülən səfirin qanı da, görünür, yerdə çox qalmaqalacaq.

"Gerasimov Doctrine" sənədində ən maraqlı maddə, Qərb kəşfiyyatının öz rəqiblərinə qarşı xüsusi, zombiləşdirilmiş agentlərdən istifadə faktı, bu cür agentlərin necə neytrallaşdırılıb aşkarlanması texnologiyalarıdır. Rusiyanın Türkiyədəki səfiri Andrey Karlovu öldürən çəvik qüvvət polisi Mövlud

məyə belə hazırdı.

2. Miss Pirs, gülləsiz tapançanı götürüb miss Jeksona atəş açmaq əmrini yerinə yetirən kimi dərin yuxuya, amneziyaya məruz qaldı. Oyandıqları vaxt ikisi də bütün bunları xatırlamaq qüdrətində belə deyildilər".

***

Oxşar zombiləşdirilmiş killərlər barədə Amerika dövrü mətbuatda az yazılmayıb. Mövzu öz start nöqtəsini jurnalist Donald Beynin "Kendi Jons üzərində kontrol" bestellərindən başlayıb, Qərb mətbuatında indiyə qədər davam etməkdədir. Çoxsaylı təfərrüatla zəngin bu kitabda zombiləşdirilmiş Kendi Cons adlı bir qadın killelərin acı taleyi əks olunub. Müxtəlif dərmanlar, hipnoz seansları, norkotiklər vasitəsilə bu qadında iki əlavə paralel insan mövcud imiş.

Kendi onu zombiləşdirmiş "Jensen" kod isimli hipnozçunu

Beşfar Sirxanı - ABŞ prezidentliyinə namizəd Robert Kennedinin qatili də eyni üsullarla zombiləşdirib 1968-ci ildə. Uzaq məsafədən göndərilən "vur!" əmri anında öz müsbət təsirini göstərərək ikinci Kennedini də özü ilə məzara sürükləyib.

Digər oxşar nümunə məşhur müğənni Jon Lennonun qatili Mark Çepmena aiddi. Jurnalist F.Bresler "Jon Lenonun qətli" əsərində göstərir ki, bu Çepmen, MKI-nin nəzarəti altındakı "MK-ultra" "Monarx" psitexnologiyaların süzgecindən keçirildikdən sonra dönüb əsl zombiyə. 8 dekabr 1980-ci ildə aldığı məxfi işarənin təsiri ilə Lenonu qətlə yetirib.

***

Rusiya səfiri Andrey Karlovun qatili Altındaş, hardasa Mehmed Ali Aqcanı xatırladır, hardasa bir başqa ölüm qəssabını - Filippin prezidenti Markosu öldürməyə göndərilmiş xü-

MKI-nin xüsusi qapalı düşərgələrində nə cür, nə vaxt təxribatçı sənətinə mükəmməl yiyələnib.

Dediklərimiz sizə çox da fantastik görünməsin. Axtarış zamanı Kastiloda 12 hərifdən ibarət xüsusi şifroqram aşkarlandığını gören həkimlər bu kodu sındırmaq qərarına gəlirlər. Şifroqramı müxtəlif ahənglərdə, kombinasiyalarda yuxulu Kastiloyanun qulağına pıxdırmağa başlarkən gördüklərinə əvvəlcə heç özləri də inanmırlar. Sonra tədricən özlərinə gəlib Kostiloyun daxilində dörd fərqli insanın dörd fərqli siqnala reaksiya verdiyini imzaladıqları sənədlə təsdiqləyirlər.

***

Killerin daxilində iki fərqli insan bir başqa cür də yaradılır. Pasiyentin gözlərinə xüsusi gözlük taxılır. Eynəyin sağ gözündə killərə bir film nümayiş etdirilir, solunda bir başqa kinolent. Sarsıntı nəticəsində, killer əvvəlcə

Dövlət adamlarını öldürən qatillər necə hazırlanır - Həmid Hərisçi yazır

Rus səfirini qətlə yetirmiş qatil hansı psitexnologiyalar nəticəsində zombiyə çevrildi?

Mərd Altıntaşla bağlı bəzi detallarla tanış olmaq kifayət edir ki, oxşar ittihamı ona ünvanlayasan. "Altındaş bu cür hazırlıq mərhələsini, məşqlərini harda, dünyanın hansı ünvanında keçib" sualına cavab verməzdən öncə, gəlin, arxivlərə müraciət edək. Görək oxşar qatillər barəsində dünya mətbuatına nələr, hansı sirlər məlumdur.

Yaddaşımızda ilişib qalmış belə məxfi sənədlərin biri ilə zamanında dövrü mətbuatda tanış olmuşam. "Gerasimov Doctrine"-də, mənəcə, bu cür sənədlərin daha mükəmməl, tam mətnləri mövcuddur. Məxfi killərlərin Amerikada hazırlıq prosesi bu cür sənədlərdə öz müəyyən, zəif əksini tapıb.

Buyurun, belə sənədlərin biri ilə indi tanış olun:

"Amerika Mərkəzi Kəşfiyyat

İdarəsi. Tam məxfi. Sənəd 190691-dan çıxarış.

Mövzu-hipnoz. Tədqiqatlar və təcrübələr. 10 fevral 1954-cü il.

Çərşənbə günü hipnozla bağlı tədqiqatlar, Kolaradonun Maunt-Messiv qoruğundakı 13-cü korpusda davam etdirildi.

1. Ötən günün hipnoz seansında işlədilmiş üsullar (*barmaq işarəsi ilə ötürülən "yat!" əmri*) bu dəfə də uğurla nəticələndi. Miss Jeksonla miss Pirs yuxulətmaq üçün əlavə hərəkətlərə ehtiyac qalmadı. Miss Pirsə əmr edildi ki, miss Jeksonu oyaatmaq naminə hər cür üsuldan istifadə etsin. Görəndə miss Jekson oyanmır, tapançanı götürüb ona atəş açsın. Hipnoz nəticəsində o, özünü tanımasa da, bərk əsəbi idi. Miss Jekson oyanmasa, onu güllələ-

çox çətinliklə xatırlayıb axır öz həqiqi sifətinə qayıdır. Verdiyini ifadələrdə o göstərir ki, daxilində iki fərqli zombi var - birinin adı Arlin Hrantdı, digərinin Jesika Uilkoks. Bir müddət məxfi ünvanlarda təxribatçı kimi proqramlaşdırılan Kendiyə orda sabotaj aktları törətmək, zəhərdən istifadə etmək, müxtəlif silahlardan sərrast atəş açmaq üsulları mükəmməl şəkildə öyrədilir. Sonra bu zombi xanım çıxır dünya səyahətinə - Tayvan adasına yollanıb, orda öz növbəti tapşırığını uğurla həyata keçirir.

Kendinin qorxunc həyatı qələmə alınarkən üzə bir çox başqa, daha dəhşətli faktlar, detallar çıxır. Belli olur ki, müəmmal doktor "Jensen" təkçə Kendiyə kifayətlənməyib öz tədqiqatlarında. Habelə Sirxan

susi agent Luis Anjelo Kastiloyu.

Kriminalistlərin bu qatil barədə yekun rəyi eynidir - Kostiloyun daxilində dörd fərqli insan, daha doğrusu zombi mövcuddur. Bu dörd fərqli şəxsiyyətin hər birinin ayrıca gizli adı, qan təzyiqi, ürək döyüntüsü, nəbzi, nəfəs alma tempi varmış. "Zombi-1" vəziyyətinə düşərkən o, özünü üstündəki pasport göstəricilərindəki kimi Antonio Reys Eloriaqa adlandırıb istintaqa ifadə verməyə tam hazırı. Ancaq "Zombi-2" vəziyyətində o, istintaqla əməkdaşlıq etməkdən imtina edərək sükuta qapılırdı. "Zombi-3" halında o, iflasa uğramış agent kimi intihar etmək isəyir, "Zombi-4" vəziyyətində özünə qayıdıb Nyu-York sakini 29 yaşlı Manuel Anjelo Ramires olurdu. Xatırlayırdı ki,

diksini dartınır, sonra rahatca yuxuya gedir. Beynin sağ yarımkürəsinə bu vaxt fürsətdən istifadə edilərək bir proqram yazılır, sol yarımkürəsinə bir başqa yad proqram.

Heyf, Altındaş atışma zamanı həlak oldu. Müstəntiqlərin yerinə olsaydım, onun üstünü, yaşadığı mənzili bitte-bitte arardım. Hədəfimdəki bircə sənəddi - killərin məxfi parol siqnalları. Onu tapdıqsa, vəssalam, bizə çox gizli açılacaq bu qaralıq, zülmət dolu cinayətdə.

***

O cür məxfi siqnallardan biri ilə bil prezident Putinə də göndərilib. Mətbuat israr edir ki, Ankaradakı məlum qətl zamanı Putin Moskva teatrlarından birində diplomat-dramaturq Qriboyedovun növbəti dram əsərini izləyirmiş. Bu qəribə təsadüf "Financial Times"-in Moskvadakı müxbiri Maks Seddon ortaya çıxarıb. M.Seddonun bu barədə sosial şəbəkədəki tviti yüzlərlə insan tərəfindən paylaşılıb. Bəzi istifadəçilər bu xəbəri altına "Ankaradakı sui-qəsd Putinə və ya İrana göndərilən mesajdır?" şərhini yazıblar.

Xatırladaq ki, 20 dekabrda, Moskvada Suriyanın taleyi ilə bağlı Türkiyə-Rusiya-İran xarici işlər nazirlərinin mühüm görüşü olacaq.

Budəfəki növbəti Qriboyedov, görünür, mərhum səfir Andrey Karlov idi.

Allah ona rəhmət etsin.

Geniş problemlərin dövləti

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Bu yaxında bir yazımda SSRİ əleyhinə iki-üç cümlə yazmışdım, bundan sonra kağızda yazılmış, klassik formalı məktub aldım. Bakıda yaşayan bir idiot həmin yazımı qəzetdən kamali-ədəblə kəsib, üstünə də nəse cızmaqara eləyib göndərmişdi. Düzü, tam dəqiqliklə oxuya bilmədim - onun cızmaqarası mənim yazımın hərflərinə qarışmışdı. Ancaq bir-iki yerdən təxminən başa düşdüm ki, zəhmətkeş SSRİ-nin tənqidi mənfəi təsir edibdir və mənim ünvanıma söyür.

Azərbaycanın ziddiyyətlər, analoqu olmayan anormalıqlar ərazisi olmasının daha bir sübutu elə bu SSRİ-yə münasibətdə həmişə üzə çıxır. Ruslar və bolşeviklər bizim ölkəmizi, müstəqil dövlətimizi 1920-ci ildə işğal ediblər, hələ bundan qabaqkı Türkmənçay, Gülüstan müqavilələri ilə paramparça edilən xalqımızı heç demirəm. Tarixi faktlar, elə rus imperiyasının arxiv sənədləri var ki, Şimali Azərbaycan ərazisinə, konkret Qarabağa on minlərlə erməni məhz 19-cu əsrdə rusların vasitəsilə köçürülüb, erməni-türk say nisbəti bizim zərərimizə dəyişdirilib, indiki faciələrimizin əsası qoyulub. Ancaq bəzi zəhmətkeşlərimiz hələ də məmnuniyyətlə işğalçı rus imperiyasının, işğalçı sovetlərin həsrətini çəkir, təbliğatını aparır.

20 yanvar günü Şəhidlər Xiyabanına axışib süni göz yaş axıdan adamlar daha sonra SSRİ-ni eyni şövqlə tərifləyirlər. Bu, idiotizm deyilmi? O qurbanların nəyin uğrunda həlak olmasını bəlkə unutmusunuz? Başa düşürəm, indi də hakimiyyətdə elə sovetlərin, bolşeviklərin oğul-uşaqlarıdır, köhnə komsomolçular cildə girib yalandan liberal, qərbperəst olublar, ancaq ağıni çıxartmaq lazım deyil. Rusiya ilə Qərbin bir çox fərqləri var, ancaq siz yarıcıları üçün əsas vacib fərq, məcə, budur: ruslar gələndə getmək bilmir, Qərb gəlməyəndə isə vəziyyət çətinləşir, yalvarırsan ki, gəlsinlər. Qədrini, fərqini bilin. Amerikani mən də çox tənqid edirəm, ancaq insaf dinin yansıdır, dünyada Amerikanın "tutduğu" yerlərə də baxın, rusların, sovetlərin tutduğuna da, nəticəni çıxardın. Məsələn üçün, heç kim Cənubi Koreyadan Şimali Koreyaya qaçmaq istəmir. Adamlar Almaniyanı, Yaponiyanı, Fransanı, İtaliyanı qoyub Kubaya, Anqolaya, Vyetnama, lap elə Bolqarıstana və Rumıniyaya mühacirət etməz.

Sovetlərin zülmünü görmüş bəzi xalqlar onu faşizmə bərabər sayıb təbliğatını qadağan ediblər. Mən söz və ifadə azadlığı tərəfdarı kimi, əlbəttə, SSRİ-ni tərifləyənlərə qadağa qoymaq istəmirəm. Qoy hər kəs istədiyi zəvəkliyi eləsin, ancaq lüstrasiya mütləq olmalıdır. SSRİ-də vəzifə tutanları müstəqilliyə yaxın buraxmaq lazım deyildi. Azərbaycanlıların əsas səhvi bu oldu, indi də altını çəkirik. Çərənəyirsən - buyur, ancaq idarəçilikdə yerin ola bilməz.

Tarixçilər deyir ki, Napoleon Rusiyaya hücumu keçəndə onu şaxta və ərazinin Avropa standartına uyğun gəlməyən ölçüsüzlüyü (bezrazmer) məğlub etdi. Doğrudan da, Napoleonun Rusiyaya girən 600 minlik ordusundan Borodino döyüşünə cəmi 130 min qatılmışdı. Qalan əsgərlər sərhəddən Borodinoya qədərki gen-bol ərazidə, müxtəlif şəhərlərdə qarnizonlar şəklində dağılmışdı. Elə almanlar da 1941-45-də təxminən bu problemlə üzləşdilər və cəbhə xəttinin genişliyinə əsgər çatmadı. Bu mənada, indi Rusiya səfirinin Ankarada öldürülməsindən təşviş keçirənlər, hansısa dünya savaşıdan, bunun Türkiyəyə, o cümlədən bizə zərərindən danışanlar çox da narahat olmasın. Rusiyanın heç tükü də tərpenməyəcək. Onlar üçün bu, adi prosedür qaydasıdır. Adam ölümü, insan faciələri Rusiyanın geniş çölləri arasında sadəcə it-bata düşür. Hələbdə rusların bir neçə yüz dinc sakini bombalayıb öldürməsindən narahat olan dünya bu ölkəni hələ anlamayıb. Onlar üçün yüzlərlə ölü statistikadır. Putinin "Kursk" qayığı batanda dedi ki: "Onlar batdılar". Vəssalam.

Elə Hələb döyüşləri ilə eyni vaxtda Rusiyanın İrkutsk şəhərində 50 nəfərə yaxın adam yemişan ekstraktı adlı zəhərli spirtli maddəni içib öldü. Ümumən 2015-ci ildə metanol spirtli zəhərli maddələri içib ölənlərin sayı, sizcə, nə qədər olub? 13 min nəfər! Təsəvvür edirsinizmi? Necə heyvərə dövlət olasan ki, bu qədər insanın ölümü kimsəni tərpətməsin? Müqayisə üçün rəqəm yazım: SSRİ-nin 1979-1989-cu illərdə Əfqanıstan müharibəsində itirdiyi əsgər sayı cəmi 15 min nəfər olub. 10 ildə. Yəni indi Rusiyanın 1 ildə zəhərli "araqlardan" itirdiyi adam sayı bundan cəmi 2 min nəfər azdır.

"Azərbaycan dövləti əslində İran prezidenti Rухaninin Ermənistan səfərinə qarşı bilməz. O baxımdan ki, bu, İranın bir seçimidir. Erməniperəst siyasət İran üçün prioritet məsələdir. Çünki həddən artıq mənəvi yaxınlıq var. Həm siyasi, həm etnik baxımdan ermənilərlə çox yaxındırlar. Ona görə biz buna qarşı bilmərik ki, niyə ermənilərlə əlaqə qurursunuz".

Deputat, Milli Məclisdəki

Azərbaycan-İran parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun üzvü Fazil Mustafa

bunu İran prezidenti Həsən Rухaninin 21 dekabrda Ermənistan

edəcəyi səfərə münasibət bildirərək söylədi. "Yeni Müsavat" a açıqlamasında F. Mustafa bildirdi ki, İranın siyasətini müdafiə və təbliğ edənlərin ortaya mövqe qoymasını gözləyir: "Sadəcə, Azərbaycanda İranın davranışlarını sevinclə qarşılayan, ona simpatiya bəsləyən insanların qınanmasına ehtiyac var ki, buyurun, bu da sizin Azərbaycan xalqına təbliğ etdiyiniz dəyərlər! Yəni guya özünüz erməniyə qarşı çıxırsınız, amma erməni ilə dost olanlara ən yaxın münasibət bəsləyən insanlarsınız. Artıq buna həmin cinahdan münasibət bildirilməsi vacibdir. Çünki bu adamlar üçün İran hansısa şəkildə guya müsəlmanların hamisi, himayəçisi, müəyyən dərəcədə müsəlman dünyası üçün örnek bir dövlət kimi qəbul olunur. Həmin dövlətin də müsəlmanları qətl edən, Xocalı soyqırımını törədən bir zehniyyət sahibləri ilə bu qədər yaxın qardaşlığı ortadadır".

F. Mustafa qeyd etdi ki, söhbət İran prezidentinin Ermənistan adı qaydada səfər etməsindən getmir: "Səfər ola bilər. Müxtəlif ölkələrin prezidentləri Ermənistan rəhbərliyi ilə görüşür. Söhbət ən yaxın olmaqdan, dəstək verməkdən gedir. İran bu gün Ermənistanı ən çox dəstəkləyən ölkədir. Bunun nəyi müsəlmançılıqdır? Bunun harası insanlıq dəyərlərinə sığır? Bunun cavabı verilməlidir. Bu sorğular müxtəlif mətbuat orqanlarında İranı təbliğ edən, bu ölkənin nüfuzunu qaldırmaq istəyən insanlara yönəlməlidir. Onlar münasibət bildirsələr. Azərbaycanda bu zehniyyətdə olan qüvvələr mövcud olacaqsa, həmişə Ermənistanın Azərbaycan cəmiyyətinə təsir gücü azalmayacaq, əksinə daha da güclənəcək".

F. Mustafa Azərbaycanda ki bəzi dini dairələrin İranın atdığı yanlış addımlara, o cümlədən Şuşa məscidinin İranlı mütəxəssislər tərəfindən təmirinə etiraz etməməsini təəccüblü sayır: "Buna kim etiraz edəcək ki? Əslində təklif etmək lazımdır ki, İran bütün dünyadakı erməni kilsələrini təmir eləsin. Getsinlər erməni kilsələrində ibadət etsinlər. Artıq bunların müsəlmana aid olan bir yanaşması yoxdur ki. Ermənistanla əlaqə qurmağı anladıq. Amma Ermənistanla əlaqə quranda bir dənə də bəyanat versinlər.

Bakıdan rəsmi

Tehrana sərt təpki

Rухaninin İrəvan səfəri, müsəlman qonşumuzun işğalçı Ermənistan qüvvələri Azərbaycanın böyük etirazları doğurdu; Fazil Mustafa: "İran Ermənistanı ən çox dəstəkləyən ölkədir, bunun nəyi müsəlmançılıqdır?!"

Desinlər ki, siz torpaqları işğal etmişiniz. Biz sizinlə o vaxt iqtisadi əməkdaşlığa gedərik ki, Azərbaycanın, müsəlman qardaşlarımızın torpağını azad edəsiniz. Yoxsa indiki halda İrana simpatiya göstərməyin, İrani Azərbaycanda təbliğ etməyin başqa adı olacaqsa, bunun Vətənə, millətə qarşı xəyanət mövqeyi tutmaqdan başqa bir adı yoxdur. Ona görə də bu məsələlərdə, məcə, tələblərimiz daha sərt olmalıdır. Xüsusilə də bu insanlara qarşı ki, nəyi, hansı dəyərləri təbliğ edirsiniz, bu ölkəyə sırımata istəyirsiniz? Başımızı yarmağı, din yolunda şəhid olmağı... Din yolunda şəhid olmağınız başınıza dəysin, gedin heç olmasa, İrani bu qədər insanımızı qətlə yetirən ermənilərlə əməkdaşlıqdan yayındırın. Elə budur müsəlmanlıq vəzifəniz. Bunu edin, görək, cüzi bir etiraz bildirə bilərsinizmi? Etirazınızı bildirin, erməni ilə dostluq edəndən siz də üz döndərin! Türkiyə haqqında niyə bu mövqeni ifadə edirik? Kiminsə qara gözüne aşıq deyilik ki. Bilirik ki, ermənilərin törətdiyi son qətləmlərdən Azərbaycanı xilas edən türk əsgəri olub. Biz tarix yaddaşından, reallıqdan çıxış edirik. Siz nədən çıxış edirsiniz? Bu gün ölkədə müsəlmanı, türkməni qətlə yetirən İranın hərəkətinə sevinən yüzlərlə şərafətini itirmiş insan var. Nəyə sevinirsiniz?!"

Deputat, Ana Vətən Partiyasının sədri Fəzail Ağamalı milli.az-a bildirib ki, İran prezidenti Həsən Rухaninin Ermənistan rəsmi səfəri ənənəvi protokol xarakterli addım olsa da, hər halda, bu səfər Ermənistan əlavə impuls verir ki, Azərbaycana qarşı öz işğalçı siyasətini davam etdirsin: "Belə səfərlər Ermənistanın ayaq üstə durmasına, indiki durumda problemlərini həll etməsinə müəyyən dərəcədə zəmin yaradır. Bu isə bizdə çox böyük təəssüb hissi doğurur. Son vaxtlar, xüsusən də Həsən Rухaninin prezidentliyi dövründə İranla Azərbaycan arasında münasibətlər daha da istiləşib. İki ölkə arasında dövlət başçılarının qarşılıqlı səfərləri və imzalanmış sənədlər nəticəsində əlaqələr sürətlə inkişaf edir. Amma biz doğrudan da bu gün gözləyirik ki, İran öz kəskin mövqeyi ilə Ermənistanı işğal olunmuş Azərbaycan torpaqlarından qeyd-şərtsiz çıxarmağa məcbur etsin. İran bunu rəsmi bəyanatlarında ifadə edir, amma biz çox istərdik ki, bu, eyni zamanda əməli addımlarla da müşayiət olunsun".

Səbiq təhlükəsizlik xidməti zabiti Arzu Nağıyev isə Tehranın növbəti dəfə Bakıya İsrailin baş nazirinin səfəri ilə bağlı etirazına reaksiya verdi: "Dövlətçilik tək dini inancla və ya hansısa dini konfessiyaların istəkləri ilə formalaşmır. Azərbaycanın öz dövlət siyasəti var və bütün qonşularla da dostluq, anlaşma şəraitində fəaliyyət göstərir. İsrailin baş naziri Benyamin Netanyahu dekabrın 13-də Bakıya səfər etməsi də iki dövlət arasında münasibətlərin təzahürü kimi qiymətləndirilməlidir".

Ekspert bir məqamı xatır-

latdı: "Dekabrın 19-da İran XİN-in sözcüsü Bəhram Qasimi bu səfəri Azərbaycanın daxili məsələsi adlandırırsa da, səfərin yaxşı niyyətli olmadığını bildirib. Bununla yanaşı, İran diplomatı işğal altındakı Dağlıq Qarabağda İran tərəfindən məscidin bərpası haqqında suala cavab verməyib".

A. Nağıyev rəsmi Bakının Rухaninin İrəvan səfərinə etiraz bildirməməsini məntiqli sayır: "Rухani Ermənistan səfər edirsə, bu da İranın daxili işidir. Səfər ərəfəsində "Iran Air" kompaniyası ABŞ-ın "Boeing" şirkəti ilə 80 təyyarə almaq üçün 16 milyardlıq müqavilə imzaladı, analoji müqavilə Fransanın "Aerobus" şirkəti ilə də nəzərdə tutulmuşdu. Yəni bunları sadalamaqda məqsədim odur ki, hər bir dövlətin öz xarici və daxili siyasəti var. Qeyd etmək lazımdır ki, İsrail baş nazirinin Bakıya səfərinə etiraz edənlər ilk növbədə İranın bir neçə din xadimləri olub və bir neçə şəxs də, o cümlədən İran parlamenti sədrinin köməkçisi Hüseyin Əmir Abdullahiyan və İranın Azərbaycandakı keçmiş səfiri Möhsün Pakayin də bəyanatla çıxış ediblər. Düşünürəm ki, rəsmi səviyyədə bu etirazlara cavab vermək heç lazım deyil. Azərbaycanın din xadimləri məsələyə münasibət bildirsə, daha məqsədəuyğun olar".

Qeyd edək ki, İran prezidentinin İrəvan səfəri zamanı iki ölkə arasında bir sıra sazişlərin imzalanması gözlənilir ki, bu da işğalçı ölkənin ağır durumdan xilas üçün vacib hesab edilir.

□ Cavid TURAN

Müsləman birliyinə arxadan zərbə - Tehrandan "İrəvan gedisi"

musavat.com
Togrul İsmayil

İrəvan qardaş Türkiyəyə münasibətindən gədir. Deməli, faktiki, uç paytaxtda (Bakı, Ankara, İrəvan) qulaqlar səsdə olacaq.

*****

"Təəssüf ki, İran bu gün Dağlıq Qarabağ məsələsində Azərbaycana hərbi və maddi yardım göstərmək istəmir". Bu sözləri axar.az-a açıqlamasında sabiq dövlət müşaviri Qabil Hüseynli deyib. Son zamanlar İranın Ermənistanla münasibətlərinə toxunan politoloqun sözlərinə görə, Azərbaycana qarşı silsilə işğallar törədən Ermənistanı iqtisadi fəlakətdən çıxarmış İran indi məhz keçmiş siyasətini genişləndirir.

"Vaxtilə boğulmaqda olan

İki səfirin mühafizəçisi olmuş şəxs danışdı

Səfər Hübətov: "Səfir mühafizədən imtina etsə belə, fəaliyyət göstərdiyi ölkənin müvafiq orqanlarının borcudur ki..."

Rusiyanın Türkiyədəki səfiri Andrey Karlovun qətlə yetirilməsi hadisəsi Azərbaycanın müxtəlif ölkələrdəki səfirliyinin və Azərbaycandakı xarici ölkələrin səfirliyinin necə qorunması məsələsini gündəmə gətirir. Məsələ ilə bağlı Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev musavat.com-a açıqlama verib. Hikmət Hacıyev bildirib ki, Diplomatik Münasibətlər haqqında Vyana Konvensiyasına uyğun olaraq səfirliyi, səfiri qəbul edən ölkə öz ərazisindəki səfirliyin və səfirliklərin, konsulluqların təhlükəsizliyini özünün müvafiq mühafizə orqanları vasitəsilə həyata keçirir. Bununla bərabər Azərbaycanın bir sıra ölkələrdə diplomatik nümayəndəliklərinin nəzdində Azərbaycanın Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidmətinin əməkdaşları da çalışır ki, onlar da təhlükəsizliyi təmin etsinlər. Azərbaycan Respublikasının xaricdəki səfirliyinin, səfirlik əməkdaşlarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün lazımı tədbirlər görülür".

Azərbaycandakı xarici ölkə səfirliyinin və səfirliklərinin mühafizəsinin necə həyata keçirildiyinə gəlincə, nazirlik rəsmisi dedi ki, bu iş də Diplomatik Münasibətlər haqqında Vyana Konvensiyasına uyğun olaraq həyata keçirilir: "Bu konvensiyaya görə səfiri, səfirliyi qəbul edən hər bir ölkə öz ərazisindəki diplomatik korpusun təhlükəsizliyini təmin edir. Ona görə Azərbaycanın müvafiq hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən ölkəmizin ərazisində mövcud olan səfirliklərin, konsulluqların təhlükəsizliyi zəruri qaydada təmin olunur".

"Türkiyədəki Rusiya səfirinin qətlindən sonra Azərbaycan XİN-də xaricdəki səfirliyimiz və səfirliklərimizlə bağlı narahatlıq varmı" sualına Hikmət Hacıyev belə cavab verib: "Azərbaycan Respublikasının diplomatik nümayəndəliklərinə qarşı terror təhdidi əvvəllər də olub. Yeni belə bir məsələ var. Bildiyiniz kimi, 2011-ci ildə ASALA terror təşkilatı və 2013-cü ildə onlar təhdidlerini bir daha etmişdilər ki, Azərbaycanın xaricdəki diplomatik nümayəndəliklərinə qarşı terror aktları törədə bilərlər. Yeni diplomatik nümayəndəliklərimizə belə bir terror təhdidi var. Ona görə də diplomatik nümayəndəliklərimizə həmişə ayıq-sayıq olmaları və müvafiq təhlükəsizlik təlimatlarını ciddi şəkildə yerinə yetirmələri bir tələb kimi qoyulub".

Onu da qeyd edək ki, qətlə yetirilən Rusiya səfiri adətən mühafizəsiz hərəkət edirmiş. Şəhəri gəzintiye çıxanda, tədbirlərə qatılarda mühafizədən imtina edirmiş. Hətta nədən mühafizədən istifadə etmədiyi barədə suala cavabında demişdi ki, heç kimdən və heç nədən ehtiyatlanmır, ona heç nə edə bilməzlər.

Bəs səfirin mühafizədən imtina etmək hüququ varmı?

Azərbaycanın İrəvan və bir müvəqqəti işlər vəkili mühafizəsinə rəhbərlik etmiş Milli Qvardiyanın sabiq əməkdaşı Səfər Hübətov bildirdi ki, səfir də insandır və bəzən onlar özlərini mühafizə altında yaxşı hiss etməyib, mühafizə altında olmaları onun üçün diskomfort yaradır və buna görə də mühafizədən imtina edir: "Səfirin şəxsi mühafizədən istifadədən müəyyən vaxtlarda imtina etmək hüququ var. Lakin səfir mühafizədən imtina etsə belə, fəaliyyət göstərdiyi ölkənin müvafiq orqanlarının borcudur ki, onu xüsusi tədbirlərdə, gəzintilərdə kənardan da olsa ciddi nəzarət altında saxlayıb, təhlükəsizliyini təmin etsinlər. Mən Azərbaycanın İrəvanda səfirliyindən Nəsim Nəsimlinin, Nəsim bəyden sonra səfir vəzifəsini icra edən müvəqqəti işlər vəkili Həsən Əlibəylinin, sonra isə Heydər Əliyevin səfir təyini etdiyi Əliyev Səfirliyinin mühafizəsində olmuşam. Bu şəxslərin heç biri mühafizədən imtina etmirdi. Onların mühafizəsini həm İran dövləti, həm də biz təmin edirdik".

□ Etibar SEYİDAĞA

Ruhaninin Ermənistanına kritik səfəri - qalmaqallı ziyarət başlayır

Bu gün İran prezidenti işğalçı ölkəyə ilk dəfə rəsmi ziyarətə yollanır; Ruhani İrəvana hansı mesajları aparır, saxta soyqırım abidəsini ziyarət edəcəkmə - üç paytaxtda qulaqlar səsdə; İran lideri namaz əhli olaraq "günahı" nı yalnız bir halda yuya bilər, əgər...

İsrail baş naziri Benyamin Netanyahu'nun Bakı səfərindən cəmi 8 gün sonra, yəni bu gün İran prezidenti Həsən Ruhani Ermənistanına gedəcək - həm də prezident olduğu dövrdə ilk dəfə. Ötən yazılarda proqnoz eləmişdik ki, böyük ehtimalla, Ruhani İrəvana Netanyahu'nun Bakı səfərindən dərhal sonra yollanacaq; bir növ, Azərbaycana guya "yerini göstərmək", "balans yaratmaq" üçün.

İran Prezident Administrasiyasının mətbuat xidmətinin rəhbəri Pərviz İsmaili deyib ki, H.Ruhani Ermənistan region və qonşu ölkələrlə əlaqələrin dərinləşməsi və gücləndirilməsi məqsədilə gedəcək. Onun sözlərinə görə, bir günlük səfər çərçivəsində Ruhani erməni həmkarı ilə görüşəcək, ikitərəfli əlaqələrin inkişafına dair danışıqlar aparacaq. İki ölkə arasında bir neçə əməkdaşlıq sənədi imzalanacaq. Həmçinin iki ölkənin iş adamlarının iştirakı ilə biznes-forum keçiriləcək.

Başqa sözlə, strateji məqsəd - açıq-aşkar işğalçı ölkə ilə İran arasında ikitərəfli iqtisadi, siyasi əlaqələri daha yüksək səviyyəyə qaldırmaqdır. Bu yerdə qeyd edək ki, səfərdən az önce İranla Ermənistan arasında vizasız gediş-gəliş haqda anlaşma imzalanıb.

*****

Heç şübhəsiz ki, Ruhaninin səfəri ən çox Azərbaycanın müsəlman xalqında diskomfort doğuracaq və doğurub - təxminən İsrail baş nazirinin Azərbaycan səfərinin rəsmi Tehranda yaratdığı qıcıq kimi. Səfərlə bağlı ölkəmizin din xadimləri də etiraz ortaya qoyublar. Hərgah, rəsmi Bakı Ruhaninin İrəvan səfərinə təmkinli yanaşır. Bu da anlaşılmalıdır və Azərbaycan dövlətinin bütün qonşularla normal münasibətlərdə maraqlı olduğunu, onun sülhpərvərliyinin təzahürüdür.

Ancaq iki səfəri motiv və hədəflər etibarilə eyniləşdirmək də yanlış olardı. Birinci ona görə ki, İsrail Azərbaycan torpaqlarını işğal etməyib ki, onun baş nazirinin ölkəmizə gəlmək istəyini İranın ısrarlı istəyi əsasında əngəlləyəydik - buna Tehranın

mənəvi haqqı çatmaya-çatmayacağına. Əksinə, İsrail Ermənistanına yox, Azərbaycana modern silahlar verməklə, bizimlə sıx əməkdaşlıq etməklə erməni işğalının sonunu tezləşdirir - nəyi ki, bu ilin aprel döyüşləri zamanı əyani gördük. Bəs İran? Tehran tərsinə - həmin işğal rejimini uzatmaqla məşğuldur faktiki surətdə, bizə "dost-qardaş" deyir-deyir.

Həsən Ruhani - müsəlman dünyasının liderliyinə iddialı bir dövlətin prezidenti - beləcə, müsəlman Azərbaycanın torpaqlarını işğal eləmiş, müsəlman azərbaycanlıları soyqırımına, etnik təmizləməyə məruz qoymuş və buna görə heç bir utanc hissi keçirməyən bir təcavüzkar dövlətə - Ermənistanına gedir. Üstəlik, işğalçı ölkənin illərdir ayaqda qalmasına kömək edir, müsəlman Türkiyədən, Pakistandan, əksər ərəb ölkələrindən fərqli olaraq.

Söz yox ki, Azərbaycan kimi İran da müstəqil dövlət olaraq, öz xarici siyasətini müstəqil şəkildə qura bilər. Fəqət, vurğulandığı kimi, Ermənistan müstəqil dövlət deyil və ən önəmli, müsəlman Azərbaycan ərazilərinin 20%-i üçüncü on ildir işğaldadır, 1 milyon müsəlman-şien qaçqın vəziyyətində saxlayır. İşğal etdiyi ərazilərdə erməni quldurları bütün mədəni-dini abidələrimizi yerlə bir ediblər. Məscidlərimizdə donuz saxlamağa qədər sinik hərəkətlərə yol verən bir ölkədir Ermənistan. Namaz əhli olan Ruhani bir gün məhz belə bir məmləkətə gedir, onun prezidenti, Xocalı hərbi canisi, məsum müsəlman uşaqlarının, qadınların, qocaların qətlində şəxsən iştirak etmiş, türmənin çoxdan dirəx

diği qalstuklu quldur Sərkisyanla qucaqlaşib öpüşməyə hazırlaşır.

Ən azı, bu üzdən səfər Azərbaycanın müsəlman xalqının yaddaşında həmişəlik qalacaq və daim İranın zərbəsi kimi xatırlanacaq. Odur ki, Ruhaninin İrəvan səfərinə Azərbaycanda həssas yanaşılması məntiqlidir. Bu yerdə yada salmaq ki, müsəlman dünyasının heç bir ciddi dövlət başçısı indiyədək Ermənistan səfər etməyib. Pakistan İslam Respublikası isə Ermənistanı, ümumiyyətlə, dövlət kimi tanımır. İslam Respublikası belə olar, cənab müsəlman qardaşlar!

*****

Ruhaninin İrəvan səfərinə bir şərtlə normal baxmaq olardı: gedib İrəvanda bəyan eləsin ki, Ermənistan işğal etdiyi ərazilərdən qeyd-şərtsiz çıxmalı, münaqişə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində, BMT Təhlükəsizlik Şurasının Dağlıq Qarabağa dair 4 məlum qətnaməsi əsasında həllini tapmalıdır. Heç olmazsa, bu yay Bakıda bəyan etdiyini orada təkrarlasın. Eyni zamanda saxta soyqırım abidəsini ziyarətdən imtina edeydi.

Yalnız o halda "günahı" nı yuya bilər - əsl müsəlman kimi, bir iman və namaz əhli kimi. Bax, onda deyərdik ki, onun İrəvana gətməyinə dəyərdir. Edəcəkmə: yuyacaqmı? Axı, düşmənimizin dostu bizə necə dostluqdan danışa bilər? Hər necə olmasa, gözləyək görək, Bakıda Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevi "dostum qardaşım" adlandıran Ruhani prezident Serj Sərkisyanı nə deyəcək.

Əksər siyasi müşahidəçilərə görə də, əsas olan Ruhaninin İrəvan səfəri çərçivəsində nə deyəcəyi, hansı sənədləri və anlaşmaları imzalayacağı, saxta soyqırım abidəsini ziyarət edib-etməyəcəyidir. Başqa sözlə, söhbət həm də qardaş

bir ölkəyə nəfəslik açan və Ermənistanla qarşı blokda siyasətinin baş tutmasına bir növ yardımçı olan İranı indi Ermənistanla əməkdaşlığı normal bir hadisə və suveren hüquqlarının təzahürü kimi qələmə verir. Fələstinlilərin və Qüdsün qeyrətini çəkən İran nəyə görə Dağlıq Qarabağa bağlı da eyni mövqeni göstərmir? Ermənilər yerli gələndə apardıqları müharibəyə xristian rəngi verməyi bacarır və bundan istifadə edərək xristian dünyasında həmrəylik tələb edirlər. Halbuki İranın gözü qarşısında Ermənistan müsəlman Azərbaycan dövlətinin 20 faizini işğal edib. Ermənistan qucaq açan, iqtisadi və hərbi yardım göstərən İranın hazırkı hərəkətləri başadüşülən deyil. İsrail baş nazirinin səfərindən sonra İran prezidentinin İrəvana səfəri diqqətdən yayına bilməz" - politoloq qeyd edib.

Sabiq dövlət müşaviri onu da bildirib ki, dünyanın terrorçu elan etdiyi HƏMAS və "Hizbullah" təşkilatına milyonlarla vəsait ayıran, bu gün Əsəd rejiminə canlı qüvvədən tutmuş silaha qədər dəstək verən İranın bölgədə apardığı siyasət heç də birtərəfli deyil və Ermənistanla münasibətlərdə hər şey daha aydın nəzərə çarpır: "Ancaq İrəvandan fərqli olaraq Azərbaycanın hər hansı bir dövlətlə əməkdaşlığı üçüncü bir dövlətin əleyhinə çevrilməyib".

*****

Əlavə edək ki, səfər ərəfəsi İran XİN-in sözcüsü Bəhram Qasimi deyib ki, rəsmi Tehrandan Azərbaycan Respublikası, Qarabağ böhranı, eləcə də Ermənistanla bağlı siyasəti dəyişməyib. "Bizim mövqeyimiz sabitdir və bu mövqeni davam etdirəcəyik", - deyir o qeyd edib.

Bu mövqenin realıqda nədən ibarət olduğuna cənab Ruhaninin ilk İrəvan səfəri zamanı bir daha əminlik hasil edəcəyik. Bir şey qalmayıb.

□ Analitik xidmət

Türkiyə öz tarixinin ən ağır mərhələsini yaşayır. Bu qardaş ölkə "terror bataqlığı"na sürüklənir. Terror aktları bir-birini əvəzləyir.

Təbii ki, bu, sadəcə, terror aktları deyil. Yeni situasiya əvvəlki illərdə olduğundan ciddi şəkildə fərqlənir. Əgər əvvəlki illərdə Türkiyə separatizmin qaynağı olan PKK-nın vaxtaşırı terror hücumlarına məruz qalırdisa, indi baş verənlər tamamilə fərqli məzmun daşıyır.

Məsələ ondadır ki, Türkiyə hazırda real müharibənin içərisindədir. Rəsmi Ankaraya yerini göstərmək, Türkiyəni ram etmək istəyən bəzi xarici siyasi iradə mərkəzləri, başqa deyimlə, "Dərin Dünya Dövləti" müharibəyə start verib. Ən əsası da odur ki, Türkiyəyə qarşı başladılan bu savaşa hibrid müharibə xarakteri daşıyır. Hibrid müharibəyə adekvat reaksiya vermək isə demək olar ki, mümkün deyil.

Savaşın qarşı tərəfi rəsmən ortada deyil. Səhnəarxasından zərbə endirir. Tətiyi çəkən barmaq görünür, ancaq hədəfi nişan almaq qərarı verən qafa gizlənilib. Bu, çox təhlükəlidir və Türkiyə üçün daha qorxunc situasiyanın irəlidə olduğundan narahatlıq üçün əsas yaradır.

Əslində indi baş verənlər 15 iyulda baş verən hərbi çevriliş cəhdin davamıdır. Yeni hərbi çevriliş cəhdə Türkiyəyə qarşı olduqca təhlükəli savaşa mərhələsi başlandı. Həmin hadisələrlə bağlı aylar öncə yazdığımız təhlildə Türkiyə üçün təhlükənin sovuşmadığını, əksinə, savaşın hələ yeni başladığını, sadəcə, fərqli ssenarilərin işə salınacağını vurğulamışdıq.

Kaş ki, ehtimallarımız doğru çıxmıyadı. Ancaq təəssüf ki, deyəsən, doğru çıxır. Və Türkiyəyə qarşı hibrid müharibənin

Türkiyəyə qarşı hibrid savaş: yeni "Suriya bataqlığı" ssenarisi işə salındı

Türkiyə dünya nəhənglərindən hansınınsa quyruğunu yamanca tapdalayıb; tətiyi çəkən barmaq görünür, ancaq hədəfi nişan almaq qərarı verən qafa gizlənilib; Türkiyə üçün daha qorxunc situasiyanın hələ irəlidə olduğundan narahatlıq üçün əsaslar var

ilk əlamətlərinə şahidlik edirik.

Təbii ki, bu hibrid savaşa start verilməsinin kifayət ciddi səbəbləri olmamış deyil. Belə ki, Türkiyə dünya nəhənglərindən hansınınsa quyruğunu yamanca tapdalayıb. İndi Türkiyəni vurmaqla, rəsmi Ankaranı öz ayağını həmin quyruğun üzərindən götürməyə məcbur etməyə çalışırlar.

Halbuki rəsmi Ankara belə bir niyyətinin olmadığını qətiyyənlə gizlətmir. Əksinə, ABŞ və Qərbi qıcıqlandıran addımlar atmaqda israrlı davranır. Rəsmi Ankaranın Rusiya ilə barışması

və Türkiyə hərbi kontingentinin Suriyaya girməsi regionda tarazlığı pozub. Hətta beynəlxalq siyasi məkanda qüvvələr nisbətini də dəyişib. Üstəlik, Qərbdəki supergüclərin bu regiona yönəlik ssenarilərinin uğur ehtimalını təhlükə altına salıb.

Ona görə də supergüclərin xüsusi xidmət servisləri mövcud situasiyanı öz xeyirlərinə dəyişməyə çalışırlar. Onların bu məqsədə çatıb-çatmayacağı isə daha çox Türkiyənin bu hibrid savaşa nə qədər davam getirə biləcəyindən birbaşa asılıdır.

Hələlikse supergüclərin

xüsusi xidmət servislərinin hədəfə yaxınlaşdıqlarını iddia etmək tamamilə yersiz görünür. Ən azından ona görə ki, rəsmi Ankara son terror aktlarından dərhal sonra Türkiyənin öz yolundan dönməyəcəyini, müstəqil siyasət kursunu israrla davam etdirəcəyini birmənalı şəkildə bəyanlayıb.

Bu baxımdan, Rusiyanın Ankaradakı səfirinə qarşı törədilən terror aktının da bu istiqamətdə nələrisə dəyişəcəyi inandırıcı görünür. Belə anlaşılır ki, rəsmi Ankara Rusiya ilə yaxınlaşmaqda və Suriya poli-qonunda öz iştirakını davam etdirməkdə israrlıdır.

Əslində Kremldə də baş verənlərin səbəblərinin fərqi deyilirdi. Belə ki, Rusiya prezidenti Vladimir Putin rus hərbi təyyarələrinin vurulmasıyla bağlı olayda olduğu kimi, bu dəfə də vəziyyəti düzgün qiymətləndirməyi bacardığını sübuta yetirdi.

Belə ki, Kremli sahibi Rusiya səfirinə qarşı terrorun Türkiyə-Rusiya əməkdaşlığını pozmaq məqsədilə törədildiyini vurğuladı: "Türkiyə ilə münasibətlərimiz yüksələn xətt üzrə

inkişaf edir. Türkiyə ilə Suriyada mülki şəxslərin evakuasiyası üzrə əldə etdiyimiz önəmli anlaşma öz qüvvəsində qalacaq. Eyni zamanda bəzilərinin istəklərinin əksinə olaraq, Moskvada keçiriləcək Rusiya-Türkiyə danışıqları qətiyyənlə təxirə salınmayacaq".

Göründüyü kimi, prezident V.Putin səfirə atılan güllənin haradan və hansı məqsədlə atıldığını çox gözəl anlayır. Ehtimal etmək olar ki, rus kəşfiyyatı bu hadisənin sifarişçilərini də artıq tam dəqiqliyi ilə bilir və Rusiya prezidenti bu barədə məlumatlandırılıb. Yeni Kremldə Türkiyə və Rusiyanın eyni istiqamətdən hədəfə alındığını anlaşırlar.

Əslində bunu anlamaq elə də çətin məsələ deyil. Çünki müasir dünyada güclü himayədar və nəhəng sifarişçi olmadan heç kim terror aktı törədə bilməz. Hər halda, hər bir terror təşkilatının hansısa supergüclün nəzarətində və himayəsində olduğu qətiyyənlə sirs deyil. Əks halda, onlar nəinki terror törədə, heç mövcud ola da bilməzlər.

Göründüyü kimi, situasiya kifayət qədər ciddidir. Və bun-

dan sonra baş verə biləcək beynəlxalq siyasi poli-qonda rəngləri daha da tündləşdirə bilər. Xüsusilə də, Türkiyə üçün təhlükə daha ciddidir. Ən azından ona görə ki, rəsmi Ankara "Suriya bataqlığı"nın Türkiyənin içərilərinə irəliləməsi üçün Türkiyənin özünün "Suriya bataqlığı"nın içərisinə girmişdi. Əsas məqsəd isə o bataqlığı Türkiyənin içərisinə gəlməzdən öncə yerində qurutmaq idi.

Ancaq belə anlaşılır ki, rəsmi Ankaranın beynəlxalq düşmənləri Türkiyənin içərisində yeni "Suriya bataqlığı" yaratmağa can atırlar. 80 milyonluq Türkiyədə daxili kaos və vətəndaş qarşuduması yaradıb, dövləti içəridən dağıtmağa cəhd edirlər.

Bu isə o deməkdir ki, hibrid savaşa məruz qalan Türkiyə üçün yeni "Suriya bataqlığı" ssenarisi artıq işə salınıb. Bu ssenarinin baş tutması yalnız Türkiyə üçün deyil, ümumilikdə Türk dünyası, eləcə də bütün dünya üçün fəlakət vəd edir.

□ **Elçin XALİDBƏYLİ**

Rus səfirin öldürülməsinə Azərbaycan müxalifətindən reaksiya

Rusiyanın Türkiyədəki səfiri **Andrey Karlovun** öldürülməsi dünyada olduğu kimi, Azərbaycanda da ciddi rezonans doğurdu. Xain terroru hər kəs lənətlədi, rus səfirinin qətlinə üzüntülər ifadə olundu.

Azərbaycan ictimaiyyətinə şimal qonşumuza münasibət Ermənistanı dəstək verməsi səbəbindən birmənalı olmasa da, terrorla bağlı mövqelər üst-üstə düşdü. Xüsusilə burada Türkiyə faktoru da mühüm rol oynadı. Yeni terrorun arxasındakı xain əllərin qardaş ölkəyə tərəf yönəldiyi, əslində Rusiyanın deyil, Türkiyənin əsas hədəf seçildiyi vurğulandı.

Hökumət səviyyəsində Rusiyaya başsağlığı verildi, amma ölkə müxalifətinin rəsmi mövqeyinə dekabrın 20-si ax-

Sərdar Cəlalovlu: "Azərbaycan müxalifətinin rus düşmənciliyi yoxdur"

şam saatlarındakı rast gəlinmədi. Siyasi qurumların Rusi-

Tural Abbaslı: "Rusiya səfirliyinə başsağlığı məktubu göndərməmişik, amma..."

yanın Azərbaycandakı səfirliyinə başsağlığı üçün gedib-get-

məyəcələri, yaxud məktub göndərib-göndərməyəcəkləri ilə maraqlandıq.

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə istənilən ölkədə terroru pislədiklərini qeyd etdi: "Səfirin qətlə yetirilməsi halları tarixin müxtəlif dövrlərində olub. Şahzadə Ferdinandin öldürülməsi İkinci Dünya müharibəsi üçün bəhanə oldu. Rusiyanın böyük elçisinin Ankarada qətlə yetirilməsini qətiyyətlə pisləyirik. Bununla bağlı Rusiya dövlətinə və xalqına başsağlığı veririk. Hesab edirik ki, terrora qarşı mübarizədə hər kəs eyni mövqedən çıxış etməlidir. Bunu durdurmağın yolları aranmalıdır. Başsağlığımızı mətbuat və digər vasitələrlə səfirliyə çatdıracağıq. İnsanların qətlə yetirilmə-

si siyasi maraqlarımızla ölçmürük. Biz terrora qarşı harada olmasından asılı olmayaraq, səsimizi daim uca çıxaracağıq. Bu təhlükəyə qarşı bütün dövlətləri birləşməyə çağırırıq. Rusiyanın özü də ciddi şəkildə düşüncəlidir. Yaxın Şərq və digər ərazilərdə olan problemlərdə təəssüflər olsun ki, Rusiya ədalətsizliyin yanında olur. Öz maraqları naminə bəzən haqqı qoyub, nahaqqı müdafiə edirlər. Rusiya dövlətinə, xalqına və mərhumun ailəsinə, yaxınlarına başsağlığı verirəm".

ADP sədri **Sərdar Cəlalovlu** hesab edir ki, səfirin öldürülməsinə səbəb son zamanlar sürətlə inkişaf edən Rusiya-Türkiyə əlaqələridir: "Bu terror hər iki dövlət arasındakı əlaqələri istəməyən qüvvələr tərəfindən həyata keçirilib. Bu hadisə təkə Rusiyaya qarşı deyil, bütövlükdə global siyasətdə gedən prosesləri istəməyən qüvvələrin işidir. Biz Rusiyanın Azərbaycana qarşı işğalçılıq siyasətini pisləyi-

rik, onun bu məsələdə dediklərinə qarşıyıq. Əgər Azərbaycana qarşı ədalətli mövqe tutarsa, Ermənistanın işğalçılıq siyasətini pisləyərse, Azərbaycana ən yaxın ölkə Rusiyadır. Qonşuyuq, mədəniyyətlərimiz bir-birinə ciddi təsir edib. Bu baxımdan, Azərbaycan müxalifətinin rus düşmənciliyi yoxdur. Səfirin öldürülməsi ilə bağlı heç şübhəsiz ki, partiya olaraq mövqeyimiz olacaq. Amma səfirliyə gedib başsağlığı verməyə ehtiyac yoxdur. Bu milli mətəm deyil".

AĞ Partiya başqanı Tural Abbaslı bildirdi ki, terrorla Türkiyənin növbəti hədəf alınmasını pisləyir: "Türkiyənin bölünməsinə, regionda söz sahibi olmasına, Rusiya ilə əlaqələrinin genişlənməsinə istəməyən qüvvələrin törətdiyi hadisə idi. Rusiya və Türkiyənin bu terrordan sonrakı mövqeləri də sevindiricidir. Partiya olaraq mövqeyimizi bildirmişik. Birləşmiş müxalifətin toplantısı keçirildi və orada da partiyalar olaraq mövqeyimizi açıq şəkildə ortaya qoyduq. Rusiya səfirliyinə başsağlığı məktubu göndərməmişik, amma bu istisna da deyil. Yaxın günlərdə rəsmi səviyyədə mövqeyimizi səfirliyə bildirəcəyik. Belə hadisələrdə haqqın yanında olmaq lazımdır".

□ **Cavanşir ABBASLI**

Dekabrın 20-də sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun kadri İlqar Əliyevin müəmmal ölümünün 1 ili tamamlandı. Ləğv olunmuş MTN-in Antiterror Mərkəzinin reis müavini vəzifəsində çalışmış polkovnik İlqar Əliyev E.Mahmudov vəzifəsindən çıxarıldıqdan dərhal sonra - 2015-ci il oktyabrın 17-də həbs edilmişdi. Az bir vaxtda İ.Əliyevə ittiham elan edib onu Bakı İstintaq Təcridxanasına (BİT) göndərmişdilər. İ.Əliyev BİT-də 2 aya yaxın qaldı və 2015-ci il dekabrın 20-də onun kəndirdən asılmış meyitini saxlandıqı kamerada aşkar etdilər. Bu gün də onun ölümünün üzərində sirr pərdəsi qalmaqdadır...

İ.Əliyevin ölümünün ildönümündə dəfn olunduğu Bakıdakı "Qurd qapısı" qəbiristanlığına baş çəkdik. MTN polkovnikinin məzarı qəbiristanlığın dərinliklərində, vaxtilə ermənilərin dəfn olunduğu məzarlıqdan sonradır. Məzarın ətrafında 5-6 qadın dövrə vurub ağlayır, kənarda bir şəxs isə onları müşahidə edirdi. Yaxınlıqda iki bahalı maşın dayanmışdı - Az 10 RM 333 nömrə nişanlı "Range Rover Sport" və Az 10 AR 002 nömrə nişanlı "Toyota Camry".

Bayaqdan qadınları müşahidə edən şəxs yaxınlaşıb "siz buradasızsa, mən gedim" söylədi. Onun kimliyini xəbər aldım. "İlqar Əliyevin qardaşınız", başının işarəsi ilə "yox" cavabı verib maşına əyləşdi və ərazidən uzaqlaşdı. Qadınlar isə məzarın ətrafında ağlayır, İlqar Əliyevin övladlarının yetim qalmasını döndə-döndə təkrarlayırdılar. Az sonra qadınlar məzarın ətrafından "Range Rover Sport" a tərəf addımlamağa başladılar. Bayağdan məzarı qucaqlayıb "ay qardaş" deyib ah-zar edib ağlayan xanıma yaxınlaşıb söhbətə çəkdik. Özünü təqdim etməsə də, danışığından İ.Əliyevin bacısı olduğu

MTN polkovniki İlqar Əliyevin ölümündən 1 il ötdü

Yaxınları: "Hər şeyin vaxtı var, hər şey bilinəcək, hər kəs cavabını alacaq"

anlaşılan bu xanım suallarımıza "hər şeyin vaxtı var, hər şey bilinəcək, hər kəs cavabını alacaq" cavabını verməklə kifayətləndi. Həmsöhbətimiz

olan qadın "Range Rover Sport"un sükanı arxasına keçdi və digər qadınlar da maşına əyləşib ərazini tərk etdilər.

Qeyd edək ki, İ.Əliyevin ölümündən ötən 1 il ərzində ölümü ilə bağlı yayılan rəsmi məlumatı şübhə altına alan kifayət qədər əsaslı dəlillər ortaya çıxıb. İlqar Əliyevin BİT-dəki kamerada özünü asmaq istəyinin, sadəcə, mümkünsüz olduğu ortaya qoyulub. Üstəlik, onun ölümündən 2 gün sonra BİT-dən onun kamera yoldaşı olduğu deyilən digər məhkum Manaf Paşayevin də meyiti aşkar

lara malik olub və bu üzündən o da eyni üsulla aradan götürüldü.

Ümumiyyətlə isə bu gün də polkovnik İlqar Əliyevin BİT-də özünü asmasını şübhə altına alan çoxsaylı məlumatlar dolaşır. Belə ki, polkovnikin mələfəni haradan alması, özünü haradan və necə asması, BİT nəzarətçilərinin həmin vaxt harada olmaları, həmçinin kamera yoldaşının kimliyi və sonradan

olunub. Rəsmi məlumatda onun da özünü asdığı bildirilib. Belə ehtimallar da irəli sürülür ki, M.Paşayev İlqar Əliyevin ölümü haqda məlumat

intihar etməsi və s. digər suallara cavabsız qalıb. İlqar Əliyevin intiharı ilə bağlı mövzunu bu qədər aktual olmasına gəlincə, o, MTN-də sıra

dan bir işçi olmayıb. Adı illərlə ictimai-siyasi fəallara qarşı qanunsuz əməliyyatlarda hallanıb.

Qeyd edək ki, ötən ilin oktyabr ayında İlqar Əliyevin barəsində Səbəyəl Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə həbs-qətimkan tədbiri seçilmişdi. O, Cinayət Məcəlləsinin 308.2 (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə), 309.1 (vəzifə səlahiyyətlərini aşma) və 302.2-ci (əməliyyat-axtarış fəaliyyəti haqda qanunvericiliyi pozma) maddələri ilə təqsirləndirilmişdi.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Miqrantlar Avropanı viran qoymaq istəyir

Baş vermiş terror aktlarında ilginclik miqrant izləri

Xəbər verildiyi kimi, Berlinlə təşkil olunan izdihamlı Mialad bazarına yük maşınının girməsi nəticəsində 12 nəfər ölüb, 48 nəfər yaralanıb. Almaniya polisi hadisəni "mümkün terror hücumu" kimi araşdırır.

Hüquq-mühafizə orqanları sürücünü saxlayıb. Onun sığınacaq axtarmaq üçün Almaniyaya Pakistan və yaxud da Əfqanıstandan fevral ayında gəldiyi bildirilir. Saxlanılan şəxsin xırda cinayətlərə görə polise düşdüyü qeyd olunur. Hərçənd ki, onun terrorçuluqla bağlı əlaqələri barədə məlumat yoxdur. Bundan bir neçə gün öncə isə İtaliyada daha bir mühacir Yeni il yolkasını dağıdıb. Son bir neçə gündə baş vermiş bu hadisələr göstərir ki, Avropaya axın edən mühacirlər terrorla bağlı əməllərinə start veriblər.

Dekabrın 20-də İsveçrənin Sürix şəhərindəki məscidlərdən birində naməlum şəxs ibadət edənlərə atəş açdı. Polisin məlumatına görə, hadisə nəticəsində 3 kişi ağır yaralanıb. Hazırda polis hadisə yerindən qaçan şəxsi axtarır. Bundan

əlavə, hadisənin baş verdiyi İslam mərkəzi yaxınlığında bir kişi meyiti tapılıb. Hazırda bu məlumatın məsciddə baş verən hadisə ilə bağlılığı araşdırılır.

Amma bu, ilin əvvəlindən Avropada baş verən çoxlu saydakı terrorlardan bir neçəsidir. Bundan öncə baş verənlərdən bəzilərinə yada salaq. 22 mart 2016-cı ildə Belçikanın paytaxtı Brüsseldə ard-arda bir neçə terror hadisəsi baş verib. Partlayışlar Zaventgen Beynəlxalq Hava Limanında və metrodə törədilib. Terror hadisəsi nəticəsində 34 nəfər ölüb, 250 nəfər isə yaralanıb.

Eyni il iyunun 12-də ABŞ tarixində 11 sentyabr terror aktlarından sonra ən çox insanın öldürüldüyü terror hadisəsi baş verib. Florida ştatındakı Orlando şəhərində "Pulse" adlı gecə klubunda baş vermiş gül-

ləbaran zamanı qatil də daxil olmaqla, 51 nəfər ölüb, 53 nəfərdən çox insan isə müxtəlif bədən xəsarəti alıb.

Iyul ayında Fransanın Nitsa şəhərində Bastiliya Günü şərəfinə keçirilən bayram şənliyi faciə ilə başa çatıb. Iyulun 14-də bayram şənliyində iştirak edən izdihamın içinə yük avtomobilinin girməsi nəticəsində 84 nəfər həyatını itirib, 100-dən çoxu yaralanıb. Təxminən saatda 90 kilometr sürətlə hərəkət edən yük avtomobili fişənglərin havaya atılmasını izləyən insanların içinə daxil olaraq 2 kilometr irəliləyib və onları üzərinə atəş açdı. İnsanların çoxu yük avtomobilinin altında qalaraq həyatını itirib. Ölənlərin içində Avstraliya, Çin, Estoniya, Almaniya, İrlandiya, Mərakeş, Portuqaliya, Rusiya, İsveçrə, Ukrayna, Birləşmiş Krallıq və Amerika Birləşmiş Ştatları vətəndaşları da olub.

Bu cür terror aktlarının qarşusundan martın 18-də Türkiyə

ilə Avropa İttifaqı arasında əldə olunmuş razılaşmaya əsasən, Türkiyədən Yunanıstana gələn bütün qeyri-leqal miqrantlar geri qaytarıldı. Martın 22-də Brüsseldə törədilmiş və 31 nəfərin ölümü ilə nəticələnmiş terror aktından sonra isə bütün Avropa İttifaqı ölkələrində ciddi təhlükəsizlik tədbirlərinin həyata keçirilməsinə başlandı.

Əksər siyasətçilər və ekspertlərin rəylərinə əsasən, Parisdə və Brüsseldə törədilmiş terror aktları bir daha nümayiş etdirdi ki, terrorizm Avropa İttifaqı üçün sistem xarakterli təhlükədir. Bu problemi həll etmək üçün tək xüsusi xidmət orqanlarını silkləmək kifayət etmir. Hazırkı dövrə kimi liberal baxışları ilə vəziyyətin kəskinləşməsinə yol vermək istəməyən Avropa siyasətçiləri də artıq sərt tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə bağlı səslərini ucaldırlar.

Bu sərt tədbirlər sırasında isə heç şübhəsiz ki, miqrantlara

qarşı daha sərt münasibət yer alır. Çünki ötən il miqrantların hərəkətləri qadınlara, qızlara münasibətdə əxlaqsız hərəkətlər etmək idisə, artıq bu neqativliyin sərhədləri genişləndi. Ekspertlər isə deyirlər ki, artıq Avropada yeni miqrant terror dalğasının başlayacağı qaçılmazdır. Bununla paralel, baş vermiş neqativ halların qəsdən şifərlənməsi, miqrantlara qarşı aqressivliyin artırılması üçün məqsədliliklə bu olayların ictimailəşdirilməsi ilə bağlı rəylər də var.

Avropa isə terror olaylarına heç də mütəşəkkil şəkildə hazırlıqlı deyil. Belə ki, belə bir təhlükənin olması ehtimalı hər

zaman üçün aktual görünə bilər, qabaqlayıcı tədbirlər lazımı səviyyədə həyata keçirilmir. Son bir ildə bir neçə dəfə Avropa şəhərlərinin hava limanında olan həmvətənlərimiz danışır ki, təhlükəsizlik məqsədilə həyata keçirilən əməliyyatlar yetərli deyil. Terrorçunun hər hansı partlama törətməsi üçün şərait var. Yaxın keçmişdə baş vermiş terror aktlarından da lazımı dərslər çıxarılmayıb. Buna paralel olaraq isə dərhlərlə Avropa ölkələri rəhbərləri təhlükəsizliklə bağlı tədbirlər keçirərək, terrorizmlə mübarizənin üsullarını müzakirə ediblər.

□ Sevinc TELMANQIZI

Minval.az

“Az qalır adamın ürəyi partlasın”

Abid Şərifov itkin düşən neftçilərdən və səfirin öldürülməsindən danışdı

Bu dekabrın 15-də Xəzər dənizində itkin düşən neftçilərin axtarışı üçün 200 nəfərə yaxın xilasedici və 6 ədəd vertolyot cəlb olunub. Bu barədə ölkə.az-a eksklüziv açıqlamasında baş nazirin müavini Abid Şərifov məlumat verib.

Baş nazirin müavini bildirib ki, xilasetmə işlərinə Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX), Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) və Dövlət Neft Şirkətinin (ARDNS) gəmiləri cəlb edilib.

Onun sözlərinə görə, hazırda həmin gəmilərlə Xəzər dənizində ciddi axtarış işləri həyata keçirilir:

“Təkcə xilasetmə işlərinə bu qədər insanın və 6 vertolyotun cəlb olunması Azərbaycan dövlətinin məsələyə nə qədər ciddi və həssas yanaşdığını bir daha göstərir. Allah hamımıza kömək olsun! Bu hadisə gözənilməz oldu, təbii fəlakətdir. Bu gün dünyanın ayrı-ayrı ölkələrində nə qədər təyyarələr qəzaya uğrayır, suya düşür, minlərlə insan həlak olur, itkin düşür. Onların cəsədlərini illərlə, aylarla axtarıb tapa bilmirlər. Allah etsin ki, Xəzərdə itkin düşənlər tezliklə tapılsın. Bir də Allahdan arzuumuz odur ki, bu cür hadisələr bir daha təkrar olunmasın. Çünki bu cür hadisələr hamımızı sarsıdır”.

Abid Şərifov Rusiyanın Türkiyədəki səfiri Andrey Karlovun ötən gün Ankarada qətlə yetirilməsi ilə bağlı hadisəyə də münasibət bildirib.

A.Şərifov deyib ki, sözügedən qətl Türkiyə ilə Rusiya arasında münasibətlərin pozulmasına yönələn beynəlxalq terror hadisəsidir: “Çox təəssüf ki, qardaş Türkiyədə belə terror hadisəsi törədilib. Şübhəsiz ki, bütün bunlar qardaş ölkə olaraq Azərbaycanı da təəssüfləndirir. Mən bu hadisəni eşidən zaman çox pis oldum, təəssüf hissi keçirdim. Belə xəbərləri eşidəndə az qalır adamın ürəyi partlasın. Axı nə qədər terror olar? Qardaş Türkiyənin başına bu hadisə gəlməmişdi, bunu da etdilər”.

A.Şərifov qeyd edib ki, Türkiyə Azərbaycana hər zaman qardaş ölkədir:

“İndi qardaş Türkiyəni istəməyən xeyli qüvvələr var ki, onların da əlinə fürsət düşə bilər. Bu hadisədən Türkiyə əleyhinə ən çox ermənilər sui-istifadə edə bilər. Ancaq “terrorçuluq” qardaş Türkiyə dövlətinə və xalqına yad ifadədir. Yəqin ki, bizi istəməyən qüvvələr Türkiyəyə qarşı problem yaratmağa çalışacaqlar. Ancaq əminəm ki, güclü Türkiyə xalqı və dövləti bu hadisə ilə bağlı da mətin olacaq, yaranan vəziyyəti dəf edəcək”.

Baş nazirin müavini Azərbaycan tərəfinin sözügedən hadisəyə öz münasibətini bildirdiyini və Rusiyaya başsağlığı verdiyini də diqqətə çatdırıb:

“Biz bu cür hadisələri şiddətlə qınayırıq”.

Qızıl Xaç Kəlbəcər girovlarından xəbər gətirib

Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin (BQXK) əməkdaşları Dağlıq Qarabağda saxlanılan azərbaycanlılara baş çəkiblər. BQXK-nın Azərbaycan nümayəndəliyinin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri İlahə Hüseynova APA-ya açıqlamasında bildirib ki, başçəkəmə bir neçə gün əvvəl gerçəkləşib.

BQXK-nın nümayəndələri Dağlıq Qarabağda saxlanılan azərbaycanlılara ailələrindən məlumatlar çatdırıb, onlardan da ailələri üçün məlumat alıblar.

İ.Hüseynovanın sözlərinə görə, BQXK mandatına uyğun olaraq saxlanılan şəxslərə ona görə baş çəkir ki, saxlanma şəraitini və onlarla davranışı monitorinq etsin və bu insanların ailələri ilə əlaqə saxlamasına yardımçı olsun.

Xatırladaq ki, 2014-cü ilin iyul ayında Rusiya vətəndaşı Dilqəm Əsgərov və Azərbaycan vətəndaşı Şahbaz Quliyev Kəlbəcərdə öz ata-baba yurdlarını ziyarət etmək istəyərkən Ermənistan əsgərləri tərəfindən girov götürüldülər, Azərbaycan vətəndaşı Həsən Həsənov isə güllələnərək öldürüldü. H.Həsənovun meyiti düşməndən alınaraq Bakıda dəfn edilib. İşğal altındakı Dağlıq Qarabağda D.Əsgərov və Ş.Quliyev üzərində qanunsuz “məhkəmə” qurulub. “Məhkəmə”nin qərarı ilə D.Əsgərov ömürlük, Ş.Quliyev isə 22 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Türkiyədə ölüm hökmünün bərpası gündəmdə olduğu bir vaxtda Azərbaycanlı hüquqşünas da bu cəzanın tətbiqinin vacibliyindən danışdı.

Hüquqşünas Şəmsəddin Əliyev mətbuatda dərc olunan məqaləsində qeyd edib ki, insan həyatına və sağlamlığına qarşı ağır və xüsusilə ağır cinayətlər törədilibsə və törədilirsə “ölüm cəzası” olmalıdır. O, ölüm hökmünün olmamasını cinayətkarlığın əsas səbəbi sayır.

Məsələ ilə bağlı biz də ictimaiyyət nümayəndələri arasında sorğu keçirib onları fikrini öyrənməyə çalışdıq.

Görəsən, müxtəlif peşə sahələrində çalışanlar necə düşüncüdür? Onlar ölüm hökmünün bərpası razılıqlarıdır? Hansı cinayətlərə görə ölüm hökmü verilir?

Sorğuda iştirak edənlərin cavabları birmənalı olmasa da, əksəriyyəti ölüm hökmünün bərpası ediləməsinin əleyhinədir.

Politoloq Şahin Cəfərinin sözlərinə görə, ölüm hökmünün bərpası Azərbaycanın beynəlxalq imicinə zərbə ola bilər: “Azərbaycan ölüm cəzasını 1998-ci ildə, Avropa Şurasına üzv olmadan öncə ləğv edib. Bu, Avropa Şurasının şərtlərindən biri idi. İndi yenidən edamı bərpası faktiki olaraq özümüzlü Avropa qurumlarından kənarda qoymağımız demək olar.

AŞ prinsiplərinə zidd olan bu addım ölkəmizin bu təşkilatdan çıxarılması ilə nəticələndir. Eyni zamanda ölüm hökmünün bərpası Avropa Birliyi ilə əlaqələrdə də problem yarada bilər. Rəsmi Bakı AB ilə ikitərəfli strateji tərəfdaşlıq haqqında saziş imzalamaya hazırlaşır. Avropa Birliyi edamı bərpası edən ölkə ilə bu cür saziş imzalamadan imtina edəcək. AŞ və AB ilə münasibətlərin korlanması Azərbaycanın bütövlükdə Qərblə münasibətlərində böhran yaranması deməkdir. He-

Cinayətkarlığı azaltmağın yolu ölüm cəzasıdır mı?

Ekspertlərin fikri haçalanır: “Avropa Birliyi edamı bərpası edən ölkə ilə...”

sab edirəm ki, Azərbaycan hakimiyəti bunda maraqlı deyil”.

Jurnalist İlah Tumas düşüncüdür ki, ölüm hökmünün bərpası qatı cinayətlərin sayını azalda bilər: “Ölüm hökmünün tətbiq olunub-olunmaması məsələsi həmişə mübahisəli olub. Əslində, bu məsələ ciddi şəkildə sosioloqlar, filosoflar, siyasətçilər, kriminalistlər, qisasçı, bütün mütəxəssislərin araşdırıb qərar verməli olduğu məsələdir. Bu qərar həm də mütəlx ölkənin və ölkə vətəndaşlarının xüsusiyyəti, dini, dünyəvi görüşləri, həmçinin kənar təsirlər nəzərə alınmaqla verilməlidir. Bu, bir hüquqşünasın, yaxud lap bir parlamentin qərar verə biləcəyi iş deyil. Mən isə düşünürəm ki, ölüm hökmünün bərpası qatı cinayətlərin sayını azaldacaq”.

Uzun illər milli təhlükəsizlik orqanlarında çalışan politoloq Arzu Nağıyev isə ömürlük

həbs cəzasının daha ağır olduğu qənaətindədir: “Düşünürəm ki, ölüm hökmünün bərpası cinayətkarlığı azalda biləcək amildir. Məgər 15 il qapalı şəraitdə cəza çəkmək ölüm hökmündən yüngül cəzadır? Bu gün elə cinayətkarlar, terror aktları həyata keçirənlər var ki, heç ölümdən də qorxmurlar. Bundan başqa, Stalin rejimi nə qədər günahsız adamları ölüm cəzasına məhkum etdiyini göstərib. Əsas məsələ cinayətin qarşısının alınması üçün müvafiq addımların atılması, onları buna vadar edən şəraitin aradan qaldırılmasıdır. Son zamanlar baş verən cinayətlərin statistikasına nəzər salın - əsasən savadsızlıq, iqtisadi problemlər, ailə münaqişələri, müvafiq maariflənmə işlərinin zəif təşkilidir. Bu problemləri aradan qaldırdıqdan sonra düşünürəm ki, ölüm hökmünə ehtiyac qalmayacaq.

Təbii ki, dünya praktikasında ölüm hökmləri icra olunan hətta demokratik dövlətlər var, bu dövlətlərdə ilk öncə məhkəmə sistemləri şəffaf qurulub, bu isə hökm çıxaranda nəzərə alınmalı ən mühüm faktordur...”.

Hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı da ölüm hökmünün bərpası olunmasının əleyhinədir: “Azərbaycanda isə ədalətli məhkəmə problemi var. Çoxlu sayda günahsız insanlar həbs olunur. Belə məhkəmələrin verdiyi hökm əsasında günahsız insan da öldürülə bilər.

Ağır cinayətə görə ömürlük həbs verilir. Ən ağır cəza elə ömürlük həbsdür”.

Hüquqşünas Əkrəm Həsənov xüsusi hallarda ölüm cəzasının tətbiq edilməsini məqbul sayır: “Mən də düşünürəm ki, bəzi hallarda ölüm cəzası tətbiq edilməlidir. Məsələn, xüsusi amansızlıqla adam öldürmə və zorlama əməllərinə görə. Amma bu hökmü yalnız andillər məhkəməsinin rəyi əsasında vermək lazımdır”.

Politoloq Elxan Şahinoğlunun cavabı isə birmənalı deyil. O, ölüm hökmünün bərpasının əleyhinə olsa da, bəzi qatilləri ölüm cəzasına layiq görür: “Liberal görüşlü olaraq ölüm hökmünün əleyhinəyəm. Ancaq bəzən elə qəddar qətlər olur ki, başqalarına dərs olsun deyə qatilin ölümə məhkum edilməsini fikrinə də şərək çıxıram”.

□ **Nərgiz LİFTİYEVA**

Terrorun ayaq səsləri-Azərbaycan üçün də təhlükə var

Arzu Nağıyev: “Heç bir dövlət terror təhlükəsindən sığortalananmayıb”

Azərbaycanın qonşuluğunda yerləşən ölkələrdə terror təhlükələri ciddi şəkildə artır. Hələ ki hədəf kimi əsas ölkə olaraq qardaş Türkiyə seçilib. Son 10 gündə 3 böyük terror aktının törədilməsi və son terrorda rus səfirinin qətlə yetirilməsi ölkəmizdə də ciddi narahatlıq doğurub.

Dünyadakı əksər terror hadisələrində din faktorunun önə çıxmasını, Azərbaycanda da getdikcə dini radikalizmin güclənməsini və gün-gündən təhlükəli həddə çatdığını vurğulayan ekspertlər həyəcan təbili çalıb, hökumətə uyarıcı açıqlamalar verirlər. Təhlükəsizlik tədbirlərinin daha da gücləndirilməsi məsələsi getdikcə aktuallığını daha da artırır. Artıq dünyanı ağışına alan terror təhlükəsinin ölkəmizə də “ayaq açma biləcəyi” qeyd olunur. **Təhlükəsizlik üzrə ekspert Arzu Nağıyev** rus səfirinin öldürülməsini qəti şəkildə dinin üzərinə yüklə-

məyin əleyhinədir: “Bu hadisədə böyük dövlətlərin xüsusi xidmət orqanlarının da maraqları ola bilər. Təbii ki, araşdırma zamanı həm FETÖ, həm də İŞİD xətti ortaya çıxma bilər. Eyni zamanda Suriyada Rusiya əleyhinə çıxan qüvvələrin də burada ələlinin olması mümkündür. Məqsəd Türkiyəni Əfqanıstan tipli ölkə kimi qələmə vermək, Rusi-

ya ilə arasını vurmaqdır. Türkiyə hökumətinin və xüsusi xidmət orqanlarının zəif olması da burada göstərmək niyyəti var. Amma belə təhlükələrin Azərbaycanda da ola biləcəyi ilə bağlı fikirlərlə razı deyiləm. Çünki demək olar ki, ölkəmiz Dağlıq Qarabağ problemindən başqa böyük müharibələrin heç birinin iştirakçısı deyil. Bəzi yer-

lərdə sülhməramlı missiyanı həyata keçirir. Lakin bu o demək deyil ki, qlobal böyük müharibələrdə Azərbaycan iştirak edir. Amma heç cür unutmamaq olmas ki, Azərbaycan və qonşu ölkələr terrordan sığortalananmayıblar. Azərbaycanda Rusiya və Türkiyənin səfirlikləri var. Bu səfirliklərə qarşı həmin addımların atılması Azərbaycanın da həmin siyahıya qoşulma ehtimallarını sürətləndirə bilər. Buna görə də Azərbaycanda hüquq-mühafizə və xüsusi xidmət orqanları səfirliklər və digər bu kimi qurumlarla bağlı gücləndirilmiş iş rejiminə keçir. Mühafizə işi daha sürətləndirilməlidir. Yəqin ki, bu istiqamətdə müvafiq addımlar atılır. Heç bir dövlət terror təhlükəsindən sığortalananmayıb. Ona görə təhlükəsizlik tədbirlərinin gücləndirilməsi və agentura şəbəkəsinin aktivliyi burada əsas amillərdir. Bu gün vətəndaşlarımız İŞİD və digər təhlükəli terror qruplaşmalarının tərkibində müxtəlif ölkələrdə ola bilərlər. Amma bu bizim dövlət siyasəti deyil. Əsas düşmənimiz hamıya məlumdur. Azərbaycanın xarici sərhədlərinin hamısı daha güclü qorunmalı, hüquq-mühafizə orqanları gücləndirilmiş iş rejiminə keçməli, bütün risklərdən istifadə olunmalıdır”.

□ **Cavansir ABBASLI**

Dekabrın 20-də ötən il mayın 19-da Binəqədidə baş verən yanğınə səbəb olmaqda təqsirləndirilən şəxslərin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam etdirilib.

Virtualaz.org saytının xəbərinə görə, prosesə hakim Əfqan Hacıyev sədrlik edib.

Prosesdə dövlət ittihamçısı Fərid Nağıyev çıxış edib. O, "Global Construction" MMC-nin təsisçilərindən biri Miryusif Mahmudovun 10 il, "Global Construction" MMC-nin sədr müavini, təqsirləndirilən Ələkbər Əsgərovun 7 il, "Global Stone" MMC-nin baş direktoru, təqsirləndirilən Uğur Bəşirovun 8 il, Binəqədi Rayon Mənzil-Kommunal Təsərrüfat Birliyinin rəisi işləmiş rayon icra hakimiyyətinin təsərrüfat şöbəsinin müdiri, təqsirləndirilən Ədalət Rəcəbovun 7 il, 72 sayılı mənzil-kommunal istismar sahəsinin rəisi, təqsirləndirilən Nizami Orucovun 5 il, "Dərnəgül Boru" Zavodunun laboratoriya rəhbəri, təqsirləndirilən Ağacavad Məmmədovun 5 il, Səhiyyə Nazirliyi yanında Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinin baş direktoru, təqsirləndirilən Akif Əlibayovun isə 5 il azadlıqdan məhrum edilməsini istəyib.

Məhkəmə prosesi dekabrın 29-da davam etdiriləcək.

Qeyd edək ki, poliuretan məmulatını istehsal edən "GlobalStone" MMC-nin baş direktorun müavini Bəşirov

"Binəqədi yanğını" məhkəməsində

suçlulara 54 il cəza

Ən ağır cəza "Global Construction" MMC-nin təsisçilərindən biri Miryusif Mahmudova istənilmiş - 10 il...

Uğur Firuz oğlu, "Global Construction" MMC-nin təsisçisi Mahmudov Miryusif Mirçəfər oğlu, həmin cəmiyyətin idarə heyətinin sədr müavini Əsgərov Ələkbər İldırım oğlu, Binəqədi Rayon İcra Hakimiyyəti

başçısının sabiq birinci müavini Novruzov Qəzənfər Məhərrəm oğlu, 2012-2013-cü illərdə Binəqədi Rayon Mənzil Kommunal Təsərrüfat Birliyinin rəisi vəzifəsində işləmiş rayon icra hakimiyyətinin təsərrüfat şöbəsinin müdiri Rəcəbov Ədalət Şəmsəddin oğlu, Binəqədi rayonu, 72 sayılı Mənzil Kommunal İstismar Sahəsinin rəisi Orucov Nizami Qara oğlu Cinayət Məcəlləsinin 225.2 (yanğın təhlükəsizliyini qaydalarını pozma ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin ölümünə və digər ağır nəticələrə səbəb olduqda) və 308.2-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə ağır nəticələrə səbəb olduqda) maddələri ilə, "poliuretan" məmulatlarının sınaq yoxlamalarını keçirən "Dərnəgül Boru Zavodu" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sınaq laboratoriyasının müdiri Məmmədov Ağacavad Hacı oğlu Cinayət Məcəlləsinin 308.2 və 313-cü (vəzifə saxtakarlığı) maddələri ilə, "poliuretan" məmulatlarına dair texniki şərtləri rəziləşdirmiş Səhiyyə Nazirliyinin Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinin baş direktoru Əlibayov Akif Muradlı oğlu Cinayət Məcəlləsinin 308.2-ci maddəsi ilə təqsirləndirilən şəxs qismində istintaqa cəlb olunaraq, onlara həmin maddələrdə nəzərdə tutulan ittihamlar elan edilib.

Xatırladaq ki, rəsmi məlumatlara görə, yanğın nəticəsində 15 nəfər ölüb, 50 nəfər xəsarət alıb.

Hindistan peyvəndləri haqda iddialara rəsmi cavab

"Aralarında pisləri olsa da..."

"Digər dərmanlar kimi peyvəndlər də ölkəyə idxal olunan zaman onların sənədləşməsinə diqqət yetirilir. Bununla yanaşı, qablaşdırılması və içlik vərəqəsinin şərtlərə uyğunluğu yoxlanılır".

Lent.az-ın məlumatına görə, bunu Səhiyyə Nazirliyinin Analitik Ekspertiza Mərkəzinin Dərman vasitələrinin keyfiyyətinin yoxlanılması laboratoriyasının müdiri Polad Hacıbalayev deyib. P.Hacıbalayevin sözlərinə görə, ölkədə istifadə olunan peyvəndlər digər dərman preparatları kimi mütləq dövlət qeydiyyatından keçməlidir. Onlara 5 illik istifadə üçün qeydiyyat vəsiqəsi verilir.

Azərbaycana gətirilən peyvəndlərin istehsal edildiyi ölkələrin Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) tərəfindən tövsiyə olunan ölkələr olduğunu vurğulayan P.Hacıbalayev deyib ki, həmin tövsiyə edilən ölkələrdən savayı heç bir yerdən peyvənd gətirilmir və ÜST tərəfindən də kütləvi istifadə olunan peyvəndlərə ciddi nəzarət var. P.Hacıbalayev bildirib ki, insanlar Hindistandan gətirilən peyvəndlərin keyfiyyətsiz olduğunu deyirlər: "Düzdür, aralarında pisləri olsa da ümumilikdə Hindistanın özünün də yaxşı peyvənd istehsalçıları var".

Dərman vasitələrinin qeydiyyatı ekspertizası şöbəsinin mü-təxəssisi Ulduz Eyvazova isə deyib ki, peyvənd digər dərman preparatlarından fərqli olaraq bioloji maddə olduğundan onun əks təsirinə olmağı üçün bir çox amillər ola bilər və bu yöndə genetik faktorlar da rol oynayır. Çox zaman valideynlərin peyvənddən sonra uşaqlarda yüngül soyuqdeymə əlamətlərindən narahat olduqlarını qeyd edən U.Eyvazova deyib ki, valideynlər bunu peyvənd və vaksinin köhnə və əlavə təsiri ilə əlaqələndirirlər: "Əslində peyvəndlər uşaqlara ona görə vurulur ki, onlar infeksiyaya xəstəlikləri yüngül formada keçirsinlər. Peyvənddən sonra uşaq orqanizmində həmin xəstəliklərə qarşı antitellər yaranır. Və mikroorqanizmə düşdüüyü zaman artıq uşağın bədənində buna qarşı qoruyucular olacaq. Yeni peyvənddən sonrakı əlamətlər əlavə təsir deyil, bunların olması normal reaksiyadır".

212 dərmanın ölkəmizə idxalına qadağa qoyuldu

Dərman vasitələrinin qeydiyyat-ekspertiza şöbəsində il ərzində 400-dən çox dərman vasitəsi dövlət qeydiyyatına alınıb. Lent.az-ın məlumatına görə, bunu Səhiyyə Nazirliyi Analitik Ekspertiza Mərkəzinin Əczaçılıq subyektləri üzrə iş şöbəsinin müdiri müavini Pərviz Əzizbəyli dekabrın 20-də keçirilən mətbuat konfransında deyib.

P.Əzizbəyli qeyd edib ki, şöbə tərəfindən "Dərman vasitələrinin dövlət qeydiyyatı və reyestrinin aparılması Qaydaları"na müvafiq olaraq dərman vasitələrinin ilkin və ixtisaslaşdırılmış ekspertizasının aparılması üçün mürciət edən şəxslərlə müqavilələr bağlanılıb.

Dərman vasitələrinin idxal-ekspertiza şöbəsinə il ərzində 27000-dən çox seriyada dərman vasitəsinin ölkəyə idxalı üçün mürciətlər olub: "Onlardan 23000-dən çox dərman vasitəsinin idxalı zamanı təqdim edilmiş sənəd və nümunələrdə heç bir uyğunsuzluq aşkar olunmayıb, 4000-ə yaxın dərman vasitəsinin idxalı zamanı müəyyən uyğunsuzluq müəyyən edilib. 212 dərman vasitəsinin yoxlanmasında bəzi nöqsanlar aşkar olunub. Aşkarlanan uyğunsuzluqlara görə bu dərman vasitələrinin idxalına qadağa qoyulub. Bundan başqa, 3000-dən çox dərman vasitəsinin uyğunsuzluqları istehsalçı və idxalçı şirkətlər tərəfindən aradan qaldırılıb".

Prokuror İlhamə Quliyevanın köməkçisinə ağır cəza istədi

Mehriban Hüseynova İlhamə Quliyevanın 2 milyon 700 min manat dəyərində olan daşınan və daşınmaz əmlakını ələ keçirməyə cəhd edib

Dekabrın 20-də mərhum müğənni İlhamə Quliyevanın sabiq köməkçisi Mehriban Hüseynovanın cinayət işi üzrə növbəti məhkəmə prosesi keçirilib. Musavat.com xəbər verir ki, hakim Səbuhi Hüseynovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə dövlət ittihamçısı çıxış edib.

Prokuror bildirib ki, Mehriban Hüseynova müğənni İlhamə Quliyevanın 2 milyon 700 min manat dəyərində olan daşınan və daşınmaz əmlakını ələ keçirməyə cəhd edib. O,

bildirib ki, M.Hüseynova bu məqsədlə saxta vəsiyyətnamə hazırlayıb. Prokuror Mehriban Hüseynovanın cinayət əməlinin istintaq zamanı şahidlərin ifadəsi ilə də sübuta

yetirildiyini bildirib. O, M.Hüseynovanın 8 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilməsini istəyib.

M.Hüseynovanın vəkili müdafiə çıxışı üçün vaxt istəyib.

Məhkəmə prosesi dekabrın 27-nə təyin edilib.

Qeyd edək ki, mərhum müğənni İ.Quliyevanın sabiq köməkçisi M.Hüseynova 2015-ci

Mehriban Hüseynova

il oktyabr ayının 21-də həbs edilib. Onun barəsində Cinayət Məcəlləsinin 29.180.3.2-ci (soyğunçuluğa cəhd, zərərçəkmiş şəxsə külli miqdarda ziyan vurmaqla törədildikdə) maddəsi ilə cinayət işi başlanılıb. 2016-cı il fevral ayının 13-də Səbəyel Rayon Məhkəməsində M.Hüseynova barəsində seçilmiş həbs-qətimkan tədbirinin müddəti üç ay uzadılıb.

□ İkinci MURADOV

Rusiya nəşri 58 nəfəri öldürən arağın izini Azərbaycanda axtarır

"Komsomolskaya Pravda" İrkutskda rusları qıran zəhərin istehsalını Abbasov soyadlı şəxslə əlaqələndirir

Rusiyanın İrkutsk vilayətində son məlumatlara görə, azı 58 nəfərin ölümünə səbəb olan "Boyarışnik" lasyonunun istehsalçısı Azərbaycanda tapılıb. Virtualaz.org xəbər verir ki, bu haqda "Komsomolskaya Pravda" yazır.

Tərkibində ölümcül metil spirti olan "Boyarışnik" lasyonunun (istehsalçılar bunu məhz lasyon adı altında buraxır və etiketində xəbərdar edir ki, daxilə qəbul etmək olmaz, ancaq Rusiyanın hər yerində "Boyarışnik" satan küçə avtomatları belə var) istehsal olunduğu kустar sexləri axtaran polis Klyuçevoy küçəsi, 5 ünvanında belə məkanlardan birini tapıb və orada

axtarış aparıb. Qəzetin müxbiri də həmin sexə baş çəkib, məlum olub ki, saxta spirtli içkilərin doldurulduğu sexə bitişik belə içkilərin satıldığı mağaza da var. Mağazanın üstündəki reklam lövhəsində yazılıb: "Doldurma içkilər. Aşağı qiymətlər". Şəkillərdə isə bahalı spirtli içkilərin-brend, viski və likörərin təsviri yer alır.

Qapı isə bağlıdır. Hasardan

baxanda heyətdə cəmi bir neçə gün əvvələ qədər qızgın iş getdiyini görür. Hər tərəf boş kanistrələrlə, plastik butulkalarla, vedrələrlə doludur. Qarın üstündə çoxlu ayaq izləri var. Yerli sakinlər deyir ki, sexin və ona bitişik mağazanın sahibi Abbasov familiarı azərbaycanlıdır, qastarbayterdir. Sexdə isə onun həmyerliləri işləyirdi. Ancaq indi nə Abbasov var, nə işçiləri. İçəridə it hürür...

Bununla belə, jurnalist yerli sakinlərdən Abbasovun telefon nömrəsini tapıb və onunla əla-

qə saxlayıb.

- **Allo, Klyuçevoy küçəsi - 5 sizin sahənizdir?**

- Hə. Nə baş verib ki? (Söhbətin nədən gəldiyini başa düşsə də Abbasov özünü bilməməzliyə qoyub sınıq-salxaq rus dilində cavab verir).

- **Dünən bura polislər gəlib. Siz burada olmusuz?**

- Yox, mən, ümumiyyətlə, hazırda Azərbaycandayam.

- **Bas alkoqol doldurma sexi sizindir?**

- Nə sex? Heç nə bilmirəm. Mən artıq səkkiz ildir ki, pəraşki-meraşki işi ilə məşğulam. Dörd il əvvəl sahəni almışam, istehsalatı başlamışam. Orada heç bir alkoqol yoxdur. Mən so-

nuncu dəfə sahədə dekabrın 7-də olmuşam. Evin açarını da heç kime verməmişəm. Yeni ilə doğru qayıdıb məşğul olacam.

Abbasovun sexindən cəmi bir neçə saat sonra polislər daha bir gizli sex aşkar ediblər... Sakinlər isə deyir ki, belə sexlər İrkutskda çoxdur. İrkutsk sakinləri hələ ötən il hüquq-mühafizə orqanlarına ərizə yazaraq "Boyarışnik" in istehsalını dayandırmağı tələb ediblər. Lakin onlara verilən cavabda deyilir ki, "Boyarışnik" lasyonur və daxilə qəbul üçün nəzərdə tutulmayıb. Bu səbəbdən istehsalını qadağan etmək mümkün deyil.

Statistikaya görə, Rusiyada kişilərin 8 faizi surroqat alkoqoldan istifadə edir, hər il ölkədə on minlərlə adam "Boyarışnik" və digər bu kimi zəhərlərdən içib ölü...

Yeni il hədiyyələri alarkən ehtiyatlı olun - bağlamalarda təhlükəli qidalar da var!

Eyyub Hüseyinov: "Ölkənin əmtəə bazarı təhlükəli mallarla sürətlə çirklənir"

Yeni ilin gəlişinə 10 gün qalır. Mağazalarda isə hələ dekabrın ilk günlərindən bir-birindən fərqli bayram hədiyyələri satışıdır. Yeni ilə aid hədiyyələrin qiyməti 5-150 manat civarında dəyişir. Təbii ki, qiymət bağlamasının içərisindəki şirniyyət məhsullarına, ölçüsünə, keyfiyyətinə, bükümünə görə dəyişir. Ancaq çox zaman bu hədiyyə qutularının içi çözüldəndən fərqlənir. Uşaqlarımızı sevindirmək üçün aldığımız bu hədiyyə paketləri bəzən sevincimizi yarıda qoyur. Bağlamaların bəzilərinin üzərində içərisindəki şirniyyat və oyuncaqların hara istehsalı olduğu yazılsa da, bir çoxlarında göstərilməyib. Apardığımız müşahidələr göstərir ki, qutuların içərisindəkilər Azərbaycan, Türkiyə və Çin istehsalıdır.

Hədiyyə qutularının içərisində bəzən sağlamlıq üçün təhlükə törədəcək şirniyyatlara da rast gəlmək olur. Belə ki, bağlamalara bəzən vaxtı ötmüş məhsullar qoyulur. Qutuların üzərində onun içərisində hansı şirniyyatların yer aldığı yazılsa da, onları heç birinin yararlılıq müddəti göstərilməyib. Bu hədiyyələri alarkən içindəki məhsulların keyfiyyətini yoxlamaq mümkün olmadığından bəzi şirkətlər fürsətdən istifadə edərək köhnə məhsullarını əhaliyə satmağa başlayıblar. Yararlılıq müddəti keçmiş və bitməsinə az qalmış bu məhsulları satmağın ən "münasib" üsulu onları hədiyyə paketlərinə yerləşdirməkdir. Satıcılar bu cür Yeni il hədiyyələrinin alıcılarının hələlik az olduğunu deyirdilər. Satıcı Murad Süleymanov bildirir ki, hələ Yeni ilin gəlməsinə 10 gün qaldığı üçün bu hədiyyələrdən alanlar elə də çox deyil: "Uşaqlar görəndə ağlayıb aldırırlar. Ancaq həzrətdə bu cür hədiyyələri alanlar elə də çox deyil. Bunlar ən çox dekabrın 30-31-də satılır. Bizdəki hədiyyələr keyfiyyətlidir. Açıb içərisinə baxmağa isə icazə yoxdur. Bizdə müxtəlif qiymətə Yeni il hədiyyələri mövcuddur".

Satıcı belə bağlamaları toplu şəkildə Yeni il şənlikləri keçirəcək bağçaların aldığını bildirdi.

Bəzi vətəndaşlar bu hədiyyələrdən aldıklarını desələr də, bir çoxları onları

övladlarına almağa tərəddüd etdiyini qeyd edirlər. Alıcı Könül Məmmədova bacısı qızı üçün bu hədiyyələrdən birini aldığını dedi: "Bacım qızı balacaqdır. Onun üçün 75 manata içində "Maşa və ayı" olan Yeni il hədiyyəsi aldım. İnanıram ki, bəyənəcək. İçərisindəkilərin pis olacağını düşünmürəm. Məncə körpələrin heyətini riskə atacaq hansısa qidaları qoymazlar".

Digər alıcı Aydan Fətəliyev isə fərqli düşüncədə idi: "Mən hər il özüm hədiyyə düzəldirəm. İki azyaşlı uşağım var. Onların heyətini bu hədiyyələrlə riskə ata bilmərəm. Özüm rəngli hədiyyə bağlamaları alıb övladların sevdiyi şirniyyatlardan içinə düzürəm. Onu daha çox sevirilər, həm də sərfəli olur".

Azad İstehlakçılar Birləşməsinin sədri Eyyub Hüseyinov bildirdi ki, əhali üzərində yararlılıq müddəti olmayan Yeni il hədiyyələrini almaqdan imtina etməlidir: "Bunlara nəzarət demək olar ki, yox dərəcəsindədir. Biznes qurumlarına heç kəsin ixtiyarı yoxdur ki, güldən ağır söz desin. Onlara toxunulmazlıq şəraiti yaradıldığı üçün ölkənin əmtəə bazarı təhlükəli mallarla sürətlə çirklənir. Bu sahədə olan şikayətləri həll etmək mümkün deyildir. Dövlət orqanları adamları yalnız məhkəməyə göndərməklə məşğuldurlar. Ona görə də istehlakçılar özləri çox diqqətli olmalıdırlar. Yeni il hədiyyələrini açanda diqqətli olsunlar, üzərində saxlanma müddəti, yararlılıq müddəti yoxdursa, belə malları almaqdan imtina etsinlər. Körpələr bu cür hədiyyələri yeyib zəhərlənirlər. Bu cür şikayətlər adətən Yeni il şənliklərindən sonra daxil olur və bu, hər il təkrarlanır. Bu kimi şikayətlər arasında birinci yerdə şampən şərablarının partlamaması dayanır".

Azərbaycanda yalnız uşaqlar deyil, böyüklər də bəzən bir-birini hədiyyə ilə sevindirir. Ancaq elə ölkələr də var ki, orada hədiyyə almağı bir növ təhqir hesab edənlər çoxluq təşkil edir.

Məsələn, Fransada Şaxta baba "Noel ata" adlanır. O, Yeni il gecəsi gəlir və evin balaca sakinlərinin başmağına hədiyyələr qoyur. Böyüklərsə bayram günü daha çox yeyib-icməyi sevirilər. Hər hədiyyəni hər adama vermək olmaz. Məsələn, bu bayramda qadının öz ərinədən başqa kimdənsə hədiyyə olaraq ətir qəbul etməsi yaxşı hal hesab olunmur. Qadına ətir hədiyyə etmək evin böyüyünü alçaltmaq kimi bir hal hesab olunur. Böyük Britaniyada bayram günü evdə ideal təmizlik və qanun-qayda hökm sürməlidir. Gecə düşərkən ailənin başçısı illərin yerdəyişməsi üçün evin bütün qapılarını geniş açır. Daha sonra qapılar bağlanır və evə ilk gələcək qonaq heyəcan və səbirsizliklə gözlənilir. Gələn qonaqlar isə hədiyyə olaraq özü ilə viski, şirin çörək və kömür gətirməlidir. İtaliyalı uşaqların isə Şaxta babaları yox, Şaxta nənələri var. Onun adı Befan nənədir. Yaşından asılı olmayaraq, yumşaq oyuncaqlar hədiyyə etmək bu ölkə üçün ən gözəl hədiyyədir. İsveçdə insanlar bir-birinə şam hədiyyə edirlər ki, bu da dostluğun və sevincin rəmzidir. Bayram axşamı isə ailə başçısı ata zibil atmaq bəhanəsi ilə evdən çıxır və Şaxta baba obrazında qayıdaraq hədiyyələri paylayır.

□ **Günəl MANAFLI**
Fotolar müəllifindir

Kişilər!!! Axırcı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtıdan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)
Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com
doktor Vaiz Səmədov.

Elan

Biləcəri qəsəbəsi Natiq Həşimi küçəsində 5 mərtəbəli dəş binanın 2-ci mərtəbəsində 3 otaqlı mənzil satılır.

Qiyməti 85.000 AZN.

Əlaqə telefonu: 050 473-72-53

Dekabrın 20-də Mərkəzi Bankda Dövlət Neft Fondunun da iştirak etdiyi növbəti ikitərəfli valyuta hərəracı keçirilib. Hər rəc 1 ABŞ dolları üçün 1,7525 məzənnəsi ilə başlayıb və 1,7570 məzənnəsi ilə yekunlaşıb. Qeyd edək ki, "qara bazar"da dolların alış qiyməti 1,90 manata, satış qiyməti isə 1,92 manata qalxıb. Hər rəcda dolların bahalaşmasından sonra "qara bazar"da dolların qiymətinin bir qədər də artacağı gözlənilir.

Dekabr ayının 20-dən etibarən iki bank dollar satışını bərpa edib. Fins.az-ın məlumatına görə, söhbət "Bank BTB" və "Rabitəbank"dan gedir.

"Bank BTB"dən fins.az-a verilən məlumata görə, xarici valyuta satışı 50-100 dollar/avro limitlə həyata keçirilir. "Rabitəbank"da isə satış üzrə limit 100 dollar/avro təyin edilib.

Qeyd edək ki, bundan əlavə, "Bank Silk Vey" limiti artırılıb. Dünən bankda dollar üzrə limit 100, avro üzrə 90 müəyyən edilmişdirsə, bu gün dollar üzrə limit 200, avro üzrə 100 olub. Amma bu məbləği yalnız hava limanında uçuş bileti olan müşəriylər ala biləcək.

Bakıda isə daha bir qanunsuz valyuta mübadiləsi edən şəxs yaxalanıb. Daxili İşlər Nazirliyindən verilən məlumata görə, dekabrın 19-da Şamaxı rayon sakini Şirzad Qasimov paytaxtın Nizami rayonu ərazisində qanunsuz olaraq 200 ABŞ dollarını 366 manata dəyişərək Nizami RPI əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb.

Onun barəsində İnzibati Xətalər Məcəlləsinin müvafiq maddəsi ilə protokol tərtib edilərək cərimə olunub.

Ekspert Qubad İbadoğlu deyib ki, manat ABŞ dollarına nəzərən ucuzlaşacaq, onlar arasında yeganə fərq ucuzlaşmanın tempində olacaq: "Milli iqtisadiyyat perspektivi üzrə Strateji Yol Xəritəsi"ndə nəzərdə tutulan ilk strateji hədəfə uyğun olaraq 2017-ci ildən başlayaraq monetar siyasətin üzən

məzənnə rejimi üzərində quruculuq elan edilib. Verilən məlumatlara görə, hazırda tam üzən məzənnə rejiminə keçidin təmin edilməsi üçün hazırlıq işləri gedir. Azərbaycanın əsas ixrac məhsulu olan xam neftin dünya bazar qiymətlərinin ucuzlaşması səbəbindən tədviə balansının cari hesablar hissəsində kəsinin yaranması manatın məzənnəsinə təzyiği artırıb və 2015-ci ildə milli valyuta iki dəfə devalvasiyaya uğrayıb. Sonuncu devalvasiya zamanı Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin 21 dekabr 2015-ci il tarixli qərarı ilə sabit məzənnə rejimindən imtina edilib, üzən-tənzimlənən məzənnə rejiminin tətbiqinə başlanılıb. Gedən müzakirələr onu göstərir ki, son 1 ildə tətbiq olunan üzən-tənzimlənən məzənnə rejimi lazımi səmərə vermədiyindən, tam üzən məzənnə rejimə keçid istehlak səbəbindən idxal məhsullarının payının azaldılmasına nail olma səviyyəsinə uyğun şəkildə məzənnə üçün faktiki tətbiq edilən dəhlizin genişləndirilib, orta müddətli dövrdə isə tamamilə ləğv edilməsindən sonra təmin ediləcək. Bu isə o deməkdir ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı tam üzən məzənnə rejiminə keçidə hələ də hazır deyil. Odur ki, böyük ehtimalla, yaxın zamanlarda da manatın kursunun təyini üzən-tənzimlənən məzənnə rejimində davam edəcək. Belə olan halda da valyuta bazarına inzibati müdaxilə strategiyası davam edəcək və manata təz-

Valyuta bazarı üçün növbəti şok - dollar 1.92 oldu

Manat hərəcda yenə dəyər itirdi - vəziyyət ümitsizdir

viq başlayandan, 2014-cü ilin noyabr ayından indiyə qədər 11 milyard dollar "tonqalda yandırın" Mərkəzi Bank yenə də əvvəlki siyasətini davam etdirəcək".

Ekspertin sözlərinə görə, üzən məzənnə rejiminə keçidin şərtlərinə daxili maliyyə bazarının inkişafı, bazarda risklərin sığortalanmasına istiqamətlənmiş tədbirlərin, həcinqin həyata keçirilməsi və məzənnə risklərindən sığortalanmağa imkan verən digər maliyyə alətlərinin tətbiqi oluması daxildir: "Bundan əlavə, bu məqsədlə banklararası bazanın fəaliyyətinin səmərəli qurulması da çox önəmlidir. Bütün bu məsələlər "Yol

xəritəsi"ndə nəzərdə tutulsa da onların yaxın zamanlarda reallaşdırılması gerçək görsənir. Vəziyyəti dəyərləndirmək üçün ilk növbədə xarici ticarət əməliyyatlarına nəzər yetirək. "Yol xəritəsi"ndə nəzərdə tutulur ki, tam üzən məzənnə rejimi istehlak səbəbindən idxal məhsullarının payı azalacağı halda mümkün olacaq. Əks təqdirdə, valyutaya olan tələbatın yüksək olması manatın ABŞ dollarına nəzərən məzənnəsinin də sürətlə dəyərsizləşdirə bilər. Son statistik məlumatlar onu göstərir ki, hətta ötən il tam üzən məzənnə rejiminə keçid üçün şərait bu ilə müqayisədə daha əlverişli olub. Belə ki, bu ilin 11 aylıq gömrük məlumatla-

rına görə, Azərbaycanda xarici ticarət dövriyyəsinin müsbət saldosu ötən ilin eyni dövrünə nisbətən 1 milyard 824 milyon 200 min dollar və ya 75 faizə qədər azalıb. Müqayisə olunan dövrdə ixracatın 2 milyard 304 milyon 300 min dollar və ya 30 faizdən çox azalması müqabilində, idxal əməliyyatları 479,4 milyon dollar və ya 6 faizə qədər azalıb. Göründüyü kimi, ixracatın azalması tempi idxalı 6 dəfəyədək üstələyib. Bu isə o qənaətdə gəlməyə əsas verir ki, istehlak səbəbindən idxal məhsullarının payının azalması ilə bağlı gözləntilər özünü doğrultmayıb. Əksinə, bu ilin 11 ayında qeyri-neft ixracatı ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 20,6 faiz və ya 488 milyon dollar azalıb. Deməli, "Milli iqtisadiyyat perspektivi üzrə Strateji Yol Xəritəsi"ndə nəzərdə tutulan ilk strateji hədəfə uyğun olaraq 2017-ci ildən başlayaraq monetar siyasətin tam üzən məzənnə rejimi üzərində qurulacağı inandırıcı görsənir. Çünki hazırkı şərtlər daxilində manatın ABŞ dollarına nəzərən kursu tam üzən məzənnə rejimində sürətlə sıçrayışa məruz qala bilər. Bəs belə olan halda hazırkı situasiyada manatı nə gözləyir? Fikrimcə,

qarşıda 2 ssenari durur. Əgər hökumət tam üzən məzənnə rejiminə keçiddə israrlıdırsa, onda ya yumşaq devalvasiyaya daha sürətlə davam etdirməli, ya da kəskin devalvasiya seriyasından 3-cü devalvasiyaya qərar verməlidir ki, sonrakı mərhələdə tarazlaşdırılmış məzənnə indiki kursdan çox fərqlənməsin. Yaxud hökumət üzən tənzimlənən məzənnə siyasətini davam etdirəcəksə, onda manat gələn ildə də bu ilə olduğu kimi kiçik tempə olsa da, dəyər itirərək yenə zəifləyəcək. Bu halda Mərkəzi Bank toplanmış strateji valyuta ehtiyatlarını "tonqalda yandırmaq", Dövlət Neft Fondu isə əlavə manat ehtiyatı hesabına anbarlarını milli valyuta ilə doldurmaqla məşğul olacaq. Hər iki ssenaridə manat ABŞ dollarına nəzərən ucuzlaşacaq, onlar arasında yeganə fərq ucuzlaşmanın tempində olacaq. Birinci ssenaridə ucuzlaşma tempi indikindən daha sürətli, ikinci variantda isə hazırkı səviyyədə olacaq. Hər iki variantda yenə də hədəf manatın gerçək və tarazlaşdırılmış məzənnəyə yaxınlaşması olmalıdır ki, o da indiki səviyyədən xeyli yuxarıdır".

□ RÖYA

Neftin qiyməti stabilləşsə, iqtisadiyyat dirçələcək?

Ekspertlər proqnozlarını açıqlayırlar, neftdən ümid kəsilmir

Neftin dünya bazarında qiyməti yenə müzakirə edilməkdədir. Ekspertlər neftin qiymətinin hansı həddə olmasının Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün vacib olduğunu barədə ehtimalları bölüşürlər. Ekspertlərin fikrincə, neftdən asılı olan ölkə iqtisadiyyatının hələ də neft gözləntisi üzücüdür. Əksər proqnozlar neftin qiymətinin artma-yacağı yönündədir. Ekspertlər neftin qiymətinin hansı həddə olmasının Azərbaycan üçün gərəkliliyini musavat.com-a açıqlayıblar.

Ekspert İlham Şaban musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, neftin qiyməti Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün müəyyən dərəcədə nəfəs verə bilər. "Buna görə qiymətin qalxmasının iqtisadiyyata təsiri düzgün arqumendir. Çünki bizim iqtisadiyyat həmişə neftdən asılıdır. Ondən sonra hər hansı ciddi bir rol oynaması artıq düzgün məsələ deyil. Çünki biz əsasən 2016-cı ildə gedən proseslərə baxsaq, həm ölkə rəhbərliyinin, həm iqtisadiyyat nazirinin, maliyyə nazirinin yanında keçirilən iclaslardakı çıxışlara baxsaq, gö-

rərək ki, Azərbaycanda artıq iqtisadiyyat neftdən asılı deyil. ÜDM-də neftin xüsusi çəkisi 37 faizə düşüb. Rəsmi statistikada da bu, belədir. Əgər neftin xüsusi çəkisi bu qədər azalıbsa, neftin qiymətinin hər hansı bir həddə yüksəlməsinin Azərbaycan iqtisadiyyatında hər hansı dəyişikliyə səbəb olması şübhəli bir işdir. Çünki normal Azərbaycanın iqtisadiyyatının addımladığı, gəlib çatdığı sahə budur ki, qeyri-neft sektoru dominantlıq edir. 62,5 faizi neftdən üstün bir sahədir. Bundan sonra iqtisadiyyat qeyri-neft sektorunun üstündə

köklənməlidir. İndi misal üçün diqqətimi o fakt çəkdi ki, Azərbaycan hökuməti İtaliya şirkəti ilə 1,2 milyard avro lüq metalurgiya kompleksini yaradır, 2020-ci ildə məhsul verməlidir. Qeyri-neft sektorunda bu, böyük bir kapital yönümlü sahədir. 2017-ci ildən 1,5 milyon

ton neft hasilatı azalmağa doğru gedəcək. 2020-ci ilədək bizdə, hökumətin proqnozlarına görə, hasilatın azalması yavaş-yavaş baş verəcək. Bundan sonra neftin qiymətinin artmasının bizim iqtisadiyyatda heç bir böyük rol olmayacaq".

Ekspert Natiq Cəfəri "bizimyol.info"ya bildirib ki, gələn il yeganə ümid neftin qiymətinin artması ilə bağlıdır: "Çox güman ki, hökumətin də yeganə ümidi budur ki, neftin qiymətlərində müəyyən irəliləyiş ola bilər. Bunu da ehtimal etmək çətindir. Çünki neftin qiymətinə təsir edən amillər var ki, gələn il baş verməsi gözlənilir. Amma ən azından indiki səviyyədə - 55-60 dollar civarında qalacağına, ölkənin gəlirlərinin artmasında müəyyən pozitiv dinamika ola bilər. Bu isə həm manatın məzənnəsinin stabilləşməsinə, həm də ölkədəki tədviə balansına və makroiqtisadi göstəricilərə müsbət təsir göstərə bilər. Yeni 55-60 dollar qiyməti olacağına, obrazlı desək, iqtisadiyyat "nəfəs ala biləcək".

Bu sahədəki problemlər aradan qaldırılması üçün atılmalı və atılacaq addımlara gəlincə, ekspert bildirir ki, bəzi sahələrdə müəyyən işlər görülmür: "Kənd təsərrüfatı, turizm və s. sahələrdə müəyyən addımlar atılsa da, bu, xaos və sistemsiz olduğu, həm orta və uzun vədəyə hesablandığı üçün dərhal müsbət təsir göstərəcəyinə inanmaq çətindir. Yeni zaman olaraq mümkün deyil. Məsələn, pambıqçılıq inkişaf etdirilməlidir, bu sahənin özü üçün də investisiyaya ehtiyac var. Ölkəyə çox sayda texnika, yeni toxum növləri gətirilməlidir, insanlarda stimullaşdırma proqramları aparılma-

lıdır ki, pambıq əkməyə marağ göstərsinlər. Bunların da hamısı valyuta tələb edən məsələlərdir. Çünki ölkənin nə texnikası var, nə toxumu, nə də gübrəsi. Hamısı xaricdən alınmalıdır və bu da ölkədən valyuta çıxışını sürətləndirir, tələbatı daha da artırır. Təbii ki, atılacaq addımların bir müddət sonra effekt verəcəyi ehtimalı var. Amma bu, orta və uzun vədəli olduğu üçün yaxında nəticə görünür".

Natiq Cəfəri əlavə edir ki, Azərbaycanda hazırda çatışmayan iki başlıca məsələ var: "Biri zaman məsələsidir ki, getdikcə daralır və problemlər artır. İkincisi isə maliyyə resurslarıdır. Bu sahədə də ciddi problem yaşanır. Ölkənin maliyyə resursları sürətlə tükənir. Mərkəzi Bankın ehtiyatları artıq 4 milyarda düşüb və bundan artıq xərcləmək istəmirlər. Düşünürəm ki, belə də olacaq, gələn il Mərkəzi Bank hərəcda iştirak etməyəcək. Neft Fondunun da ehtiyatları məhduddur və gələn il bazara cəmi 4 milyard dollarlıq valyuta çıxara biləcək. Ölkənin valyutaya tələbatı isə 11-12 milyard dollardır. Buna görə də böyük disbalans yaranacağını ehtimal etmək olar".

O vurğulayır ki, bu il mövcud olan problemlərin davam etməsi və yeni problemlərin ortaya çıxması, 2017-ci ildən yaxşı gözləntilər ehtimalını aşağı salır.

□ RÖYA

MÜSAVAT

Son səhifə

N 284 (6605) 21 dekabr 2016

Hamiləlik testi satıb, gündə 200 dollar qazanır

Amerikanın Florida ştatında yaşayan tələbə qız pozitiv hamiləlik testləri sataraq təhsil haqqını ödəməyə çalışır. Bu barədə lenta.ru saytı yazıb. Qız öz xidmətləri barədə elanı Craigslist elanlar saytında yerləşdirib. İki xətti olan müsbət nəticə bildirən test 25 dollar qiymətindədir. Amma müştəri bunu almaq üçün 97 kilometr məsafə qət etməlidir. Bu halda onlara endirim nəzərdə tutulur və iki testə 35 dollar ödəyirlər. Kimin belə bir testə ehtiyacı olmasına gəlincə, gənc qız deyib ki, bunu müxtəlif məqsədlərlə istifadə etmək istəyənlər ola bilər: "Kimsə bunu əyləncə, bir başqası isə şantaj məqsədilə istəyə bilər. Direktoru ilə roman yaşayanlar bu test vasitəsilə onu qorxuda da bilərlər".

Qızın belə bir testi ərsəyə gətirməsi isə çətin məsələ olmayıb. O, özü 3 aylıq hamilədir. Bu test alveri ona gündə 200 dollar qazandırır. Bu pullar ona kollecdə oxumağa imkan verəcək. Bu olayı şərh edən vəkillərdən biri isə deyib ki, hamiləlik testinin satışında heç bir qanun pozuntusu yoxdur. Amma bunu alıb, dələduzluqla məşğul olan alıcılar qanun qarşısında cəzalandırıla bilər.

İtlərin Yeni ili üçün 3 min dollar xərclədi

Böyük Britaniya sakini Stefani Mariam öz itlərinin Yeni il hədiyyəsinə təxminən 3 min dollar xərcləyib. Bu barədə lenta.ru saytı "The Daily Mirror"a istinadən xəbər verir. Harvi Mun, Konni adlı itlərinə kristal "Svarovski", bər-bəzəkli yataq, oyuncaq və aksesuarlar almış. Mariam bildirib ki, itləri yeni il bayramını çox sevirlər: "Biz öz itlərimizə ancaq onların sevdiklərini hədiyyə edirik. Sevgi, nəvaziş, yemək və təbii ki, bir neçə stilli əşya".

Sahibə bildirib ki, o, özünə çox az pul xərcləyir. Bunun əvəzində isə itlərini sevindirməyə üstünlük verir. Xəbərdə həmçinin qeyd olunub ki, bu il Stefani öz itləri üçün keçirdiyi məclisə 16 min dollar pul

xərcləyib. 21 yaşlı qız valideynləri ilə birgə yaşayır və sonuncular da onun bu hobbisinə maddi-mənəvi dəstək verirlər. Stefani özü isə rəqs üzrə instruktordur.

Sərxoş İsraili yad mənzilə girib uşaqla oynadı

ABŞ-da sərxoş İsrail vətəndaşı yad adamın mənzilinə girərək, ordakı uşağı karlık (cirtə) hesab edib. Bu barədə "Washington Post" qəzeti yazıb. İnsident Arizona ştatındakı Tempe şəhərində baş verib. Gecə şəhər sakinlərindən biri oyanıb və iki yaşlı qızının yad bir adamın qucağında ağladığını görüb. "Mən sizin dostunuzam" deyən kişi gizlənməyə cəhd etsə də, polis gələnə qədər onu evdən buraxmayıblar. 34 yaşlı İsrail vətəndaşı Oren Aaron Koen deyib ki, həmin binada yaşayan dostunun evinə qonaq gəlibmiş: "Biz onun evində çox içdik. Daha sonra küçüyə siqaret çəkməyə çıxdıq. Çox güman ki, mən artıq o mərhələdə "söndüm"".

Koen ondan sonra baş verənləri xatırlamır. Amma hesab edir ki, siqaret çəkəndən sonra geri qayıdanda qapıları qarışdırıb və yad mənzilə girib: "Elə həmin evdə də mən bu balaca karlıki gördüm. Nəyə görə mənə elə gəldi ki, o, cirtədir və onu qucağıma almaq istədim".

Kişini yad mənzilə icazəsiz girmək və azyaşlı qorxutmaqda, oğurlamağa cəhdde ittiham edirlər. İsrail vətəndaşı deyib ki, baş vermiş bu olaydan sonra onda İsrailə geri qayıtmaq istəyi yaranıb.

Xalı çox olan adamın sümükləri də möhkəm olur

İngiltərədə insan bədənindəki xallarla bağlı yeni araşdırma aparılıb. İtaliyanın "La Repubblica" qəzetində yer alan məlumata görə, London Kral Universitetindən bir qrup insanın Sindi Krouford, Yeva Mendez və Merlin Monro kimi əfsanəvi ulduzların gözəlliklərinin simvolu sayılan xallar barədə araşdırmasına 1200 əkiz qadın qatılıb. Eksperimentə qatılan qadınlar 18-79 yaş arasında olub.

Nəticədə yüzdən artıq xalı olan insanların əzələləri daha möhkəm, ürəkləri və gözələrinin daha sağlam olduğu üzə çıxıb. Elm adamları bu insanların öz yaşlarından ən az 7 yaş daha gənc göründüyünü aydınlaşdırıb. Bundan əlavə, xalları çox olan insanların sümükləri də normadan daha möhkəm olur.

Qeyd edək ki, adətən insanlarda 30-40 xal ola bilər. Ancaq bəzi insanlarda onların sayı 600-ə kimi çata bilər.

QOÇ - Kifayət qədər düşərli vaxtdır. Nəzərdə tutduğunuz planların əksəriyyətini reallaşdırma biləcəksiniz. Amma kimsə yalan vəd verməyə çalışmayın. Qonaq getmək sizə rahatlıq gətirə bilər.

BUĞA - Ulduzlar əsəblərinizin sakitləşməsindən fərəh duyur. Əgər təmkininizi beləcə tənzimləsəniz, heç bir qanqaraçılıq olmayacaq. Gün ərzində maraqlı adamlarla görüşləriniz də gözəlinir.

ƏKİZLƏR - Evdə tək-tənha oturmaqdan əylənməyə yaxın insanların arasında olun. Bu gün sizə çoxsaylı fikir mübadiləsi aparmaq səmərə verəcək. Riskli işlərdən uzaq olun.

XƏRÇƏNG - Bu gün xeyli aktiv məqamlar yaşayacaqsınız. Hətta şəxsi büdcənizdə müəyyən irəliləyişlər də mümkündür. Axşama yaxınsa sevindirici hadisələrin şahidi olacaqsınız.

ŞİR - Həddindən ziyadə düşərli təqvimdir. Təxminən saat 12-dən 17-yə qədər rastlaşdığınız hər bir hadisə ürəyinizcə olacaq. Təzə xəbər və ya təkliflər də ala bilərsiniz. Qətiyyətli olun.

QIZ - Sevgi münasibətlərində mövcud olan soyuqluğu aradan qaldırın. İmkan verməyin ki, davranışlarınız dedi-qodu səviyyəsində formalaşsın. Təcrübəli adamlarla məsləhətləşməyə çalışın.

TƏRƏZİ - Maraqlı hadisələr yolunuzu gözləyir. Ola bilsin ki, çoxdan bəri əlaqə saxlaya bilmədiyiniz adamlarla rastlaşsınız. Günün ikinci yarısında ziyarətqaylara getmək sizi yüngülləşdirəcək.

ƏQRƏB - Qarşınızda duran bu təqvim sizin üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edəcək. Ulduzların düzümü uzaq səfərə çıxmaq planlarınızı reallaşdırmağı tövsiyə edir. Qərarlarınızda məsuliyyətli olun.

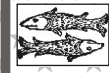
OXATAN - Nəzərdə tutduğunuz işləri icra etməkdən çəkinməyin. Çalışın ki, təşəbbüskarlığı əldən verməyəsəniz. Qarşıdakı on gün ərzində görəcəyiniz işləri indidən götür-qoy etsəniz, sizin üçün daha əlverişli olar.

OĞLAQ - Daimi ünsiyyətdə olduğunuz şəxslərlə mülayim davranın. Əgər saat 14-ə qədər təmkin göstərsəniz, narahatçılıq olmayacaq. Axşama doğru ürəkəcan hadisələrin iştirakçısına çevriləcəksiniz.

SUTÖKƏN - Özünüzü gərginliyə atmayın. Səmərəsiz danışıqlarda, sıxıntılı görüşlərdə iştirak etməkdən çəkinin. Əgər maraqlı heç nə olmasa, yaxın adamlarınıza baş çəkib süfrə başında "dərddəşin".

BALIQLAR - Nahara qədər ailə üzvlərinizlə, eləcə də qonum-qonşularla mübahisə etməkdən çəkinin. Hər sözə əhəmiyyət verməyin. Daha çox ürəyinizə qulaq asın. Sonrakı saatlarda sevinəcəksiniz.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

İlan zəhərlədi, pivə içib sağaldı

Avstraliyalı Rod Sommetvil zəhərli ilan sancandan sonra ilk növbədə təcili yardım xidmətinə müraciət edib, ardınca isə soyuducudan pivə çıxararaq içməyə başlayıb. "Huffington Post"un xəbərinə görə, 54 yaşlı Kvinlend sakini daha sonra bu durumu belə izah edib: "Qərar verdim ki, panikaya düşməyim. Yersiz həyəcan vəziyyəti daha da pisləşdirə bilər. Fikirləşdim ki, əgər öləcəmsə, heç olmasa pivə içərək ölüm".

Xəbərə görə, həkimlər gələnə qədər R.Sommetvil 5 butulka pivə içib. Həkimlər gələndə isə xəstə sərxoş və huşsuz vəziyyətdə olub.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYSAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-cü məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABİROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 4.750

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.